

NÖDUTGÅNG

ETT AKTIVT FÖRSVAR I EN OSÄKER TID
Försvarmaktens årsredovisning 2021
Bilaga 1 och 2

FÖRSVARSMAKTENS ÅRSREDOVISNING 2021

Personalberättelse och Materielberättelse

Denna årsredovisning publiceras även på Försvarmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se)

Försvarmaktens årsredovisning 2021. FM2020-23458:17

Bilaga 1 Personalberättelse och bilaga 2 Materielberättelse

Framsida:

HMS Visby hissar gångflaggan efter losskastning.

Foto: Jimmie Adamsson /Försvarmakten.

Baksida:

H.K.H Kronprinsessan Victoria vid invigningen av Älvsborgs amfibieregemente. Foto: Kim Svensson/Försvarmakten.

Innehållsförteckning

Personalförsörjning	1
Inledning	1
Kompetensförsörjning	2
Hemvärn och frivillig personal	7
Utbildning	11
Jämställdhet och jämlikhet	18
Arbetet med jämställdhetsintegrering	18
Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering	20
Åtgärder för att öka andelen kvinnor	20
Arbetsmiljö	22
Sjukfrånvaro	23
Personalstatistik	24
Personal vid internationella insatser och annan utlandstjänstgöring	24
Medelålder	26
Åldersfördelning för respektive personalkategori samt uppdelning på kön	26

Tabellförteckning

Tabell 1 Antal anställda per personalkategori per 2021-12-31	2
Tabell 2 Bemanningsläget per 2021-12-31.....	6
Tabell 3 Personal (antal) i hemvärnsförbanden	8
Tabell 4 Rekrytering till Hemvärdet.....	9
Tabell 5 Rekrytering till Försvarmakten via FFO.....	10
Tabell 6 Utfall avseende grundutbildning med värnplikt	12
Tabell 7 Utfall avseende grundutbildning fördelat på försvarsgren/stridskraft	13
Tabell 8 Grundutbildning – kostnad per tjänstgöringsdag.....	14
Tabell 9 Avbrott från grundutbildning	14
Tabell 10 Antal studerande vid längre sammanhållande utbildningar.....	16
Tabell 11 Andel kvinnor per personalkategori och utbildning	21
Tabell 12 Sjukfrånvaro	23
Tabell 13 Personal som tjänstgjort utomlands 2021	25
Tabell 14 Medelålder för anställd personal	26

Figurförteckning

Figur 1 Åldersfördelning för yrkesofficerare	26
Figur 2 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön	27
Figur 3 Åldersfördelning för reservofficerare	27
Figur 4 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön.....	27
Figur 5 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön.....	28
Figur 6 Åldersfördelning för GSS/K uppdelat på kön.....	28
Figur 7 Åldersfördelning för GSS/T uppdelat på kön	28

Personalförsörjning

Försvarmakten ska lämna en personalberättelse.

RB p 6
(del av)

Inledning

Försvarmaktens resultat av 2021 års arbete med personalförsörjning redovisas i personalberättelsen. Resultaten är bland annat värderade mot den planerade personalvolymen och jämförs främst med utfallen för tidigare år. Personalberättelsen redovisar även vidtagna åtgärder och uppnådda resultat inom kompetensförsörjning, utbildning, jämställdhet och jämlikhet. Sist i bilagan redovisas ytterligare statistik relaterad till Försvarmaktens personal.

2021 har likt föregående år präglats av verksamhet som främjar Försvarmaktens tillväxt med fokus på det nationella försvaret. Den personella tillväxt som ska ske i linje med försvarsbeslutet omfattar flera år och syftar till att säkerställa tillgänglighet i krigsorganisationen. Krigsorganisationens tillväxt utgörs i huvudsak av värnpliktig personal.

Försvarmakten fattade under året beslut om att slutföra implementeringen av trebefälssystemet. De åtgärder som har vidtagits till följd av beslutet syftar till att förändra proportionerna mellan officerare och specialistofficerare så att personalgruppen yrkesofficer som helhet i större utsträckning möter den planerade personalvolymen och tydligare motsvarar personalens kompetens. Under de närmsta åren framöver förstärks den förväntade effekten av pensionsavgångar vilka i huvudsak utgörs av officerare samtidigt som fler specialistofficerare examineras från specialistofficersutbildningarna.

Under året har antalet kontinuerligt tjänstgörande personal ökat jämfört med föregående år medan antalet tidvis tjänstgörande har minskat något. Att antalet yrkesofficerare har ökat beror främst på nyanställningar efter officers- och specialistofficersutbildningarna men även till följd av återanställningar av förtidsavgångna yrkesofficerare.

Grundutbildning med värnplikt utgör en viktig komponent för att nå de långsiktiga personalförsörjningsmålen. Utbildningsomgång 2020/21 har slutförts där fler gruppbefäl, soldater och sjömän än föregående år har kunnat tillföras krigsorganisationen. Av dessa har närmare 1 300 fortsatt sitt engagemang i Försvarmakten huvudsakligen som kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater eller sjömän. Jämfört med föregående år har fler påbörjat någon av yrkesofficersutbildningarna efter slutförd grundutbildning. Antalet värnpliktiga som under 2021 påbörjat grundutbildning har överträffat målsättningen. Andelen kvinnor under grundutbildning har ökat relativt föregående år.

Antalet sökande till yrkes- och reservofficersutbildningar fortsätter att öka relativt tidigare år. För att dra fördelar av det ökade söktrycket tillfördes ytterligare utbildningsplatser vid bland annat specialistofficersutbildningen vilket i förlängningen bedöms leda till att det organisatoriska behovet av specialistofficerare kan tillgodoses i snabbare takt.

Hemvärns- och frivilligavtal har till antalet minskat något jämfört med föregående år. Trots att rekrytering av såväl hemvärnssoldater som frivillig personal generellt sett gått bra har utflödet under året varit större.

Även under 2021 har pandemin påverkat både personalförsörjning och personalens tillgänglighet. Försvarmakten har vidtagit ett flertal åtgärder för att verksamheten så långt som möjligt ska kunna bedrivas planenligt. Andelen sjukfrånvaro av totalt arbetad tid har varit något högre relativt 2019, men lägre än under 2020. Samtidigt bedöms pandemin ha gynnat rekryteringen inom flera personalkategorier. Trots restriktioner har planerade utbildningar kunnat fullföljas mot uppsatta målsättningar, bland annat tack vare goda möjligheter till distansstudier.

Kompetensförsörjning

Antal anställda per personalkategori

Den personella tillväxt som ska åstadkommas i innevarande och nästkommande försvarsbeslutsperiod syftar till att säkerställa tillgänglighet såväl i krigsorganisationen som i förbandsproduktionen. Tillväxten av krigsorganisationen sker främst genom ett väsentligt ökat antal värnpliktiga. Även anställd personal och avtalspersonal är en del av tillväxten om än i mindre omfattning. Personalförsörjningens övergripande målsättning utgörs av den planerade personalvolymen vilket styr inriktningen för antalet anställda per personalkategori för kontinuerligt och tidvis tjänstgörande personal och avtalspersonal.

Personalgrupp/-kategori	2021				2020			2019			Not
	Planerad personalvolym	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
OFF/K	3 643	5 815	8%	92%	6 052	8%	92%	6 193	7%	93%	
SO/K	5 870	3 563	9%	91%	3 225	9%	91%	2 909	9%	91%	
Summa yrkesofficerare	9 513	9 378	9%	91%	9 277	8%	92%	9 102	8%	92%	
Arbetstagare i internationella, militära insatser		10	30%	70%	23	30%	70%	39	10%	90%	1
GSS/K	6 897	5 098	15%	85%	5 867	13%	87%	5 477	12%	88%	
Offasp som är tjänstledig GSS/K		720									
Civila arbetstagare	9 082	9 147	39%	61%	8 927	39%	61%	8 133	38%	62%	
Summa kontinuerligt tjänstgörande	25 492	23 633	22%	78%	24 094	21%	79%	22 751	19%	81%	
OFF/T	750	6 169	3%	97%	6 131	3%	97%	6 180	3%	97%	
SO/T	2 438	685	11%	89%	631	11%	89%	549	9%	91%	
Summa reservofficerare	3 188	6 854	4%	96%	6 762	4%	96%	6 729	4%	96%	
GSS/T	11 274	4 428	12%	88%	4 686	11%	89%	4 968	11%	89%	
Summa tidvis tjänstgörande		11 282	7%	93%	11 448	7%	93%	11 697	6%	94%	
Summa kontinuerligt och tidvis tjänstgörande		34 915	17%	83%	35 542	16%	84%	34 448	15%	85%	
Hemvärnsförbanden:											
Summa hemvärnssoldater och frivillig personal	21 700	20 100	13%	87%	20 266	13%	87%	20 744	13%	87%	

Tabell 1 Antal anställda per personalkategori per 2021-12-31

- De arbetstagare som här redovisas som deltagande i internationella militära insatser är direkt anställda för en specifik internationell militär insats i en specifik roll, exempelvis som läkare, sjuksköterska eller jurist. I kategorin ingår även förtidsavgångna yrkesofficerare som inte sökt anställning som reservofficer.

Personaltillgång samt in- och utflöde

Yrkesofficerare

Personalgruppen yrkesofficerare består av de kontinuerligt tjänstgörande personalkategorierna officerare (OFF/K) och specialistofficerare (SO/K). Det totala antalet yrkesofficerare (YO) uppgick till 9 378 vid årets slut vilket är drygt 130 färre än den planerade personalvolymen. Relativt föregående år har antalet yrkesofficerare ökat med drygt 100. Under året har 200 befattningar vid andra myndigheter bemannats av yrkesofficerare (YAM). Dessa befattningar ingår inte i den planerade personalvolymen som framgår av tabell 1.

Antalet kontinuerligt tjänstgörande officerare (OFF/K) uppgick till 5 815 vilket är cirka 2 200 fler än behovet. För kontinuerligt tjänstgörande specialistofficerare (SO/K) är förhållandet det omvända där det var cirka 2 300 färre relativt behovet. Bedömningen är att utfallet för personalgruppen som helhet indikerar att det långsiktiga behovet tillgodoses men med förändrade proportioner mellan officerare och specialistofficerare.

Jämfört med 2020 har andelen specialistofficerare av yrkesofficerare ökat med över tre procentenheter vilket är en utveckling i linje med målsättningen att uppnå den planerade personalvolymen. Åtgärder till följd av det under året fattade beslutet om slutlig implementering av trebefälssystemet bedöms fram till och med 2025 ytterligare bidra till att bättre möta behovet av officerare respektive specialistofficerare (se även tabell 2). Implementeringen av trebefälssystemet omfattar officerare ur tidigare befälssystem med tjänstegrad upp till och med major/örlogskapten.

Det primära inflödet till personalgruppen yrkesofficerare har varit anställningar efter examen från specialistofficersutbildningen respektive officersprogrammet. Sekundära inflöden har utgjorts av att ett åttiotal förtidsavgångna yrkesofficerare återanställts samt att ytterligare 45 personer anställdes för att genomföra särskild officersutbildning (SOFU).

Utflödet av officerare har främst bestått av pensionsavgångar. Under 2021 gick drygt 250 officerare i pension vilket är något fler än 2020. För specialistofficerare var avgångar på egen begäran den vanligaste orsaken där cirka 80 sådana avgångar har registrerats vilket motsvarar 2020 års nivå. I jämförelse med andra myndigheter är andelen avgångar på egen begäran fortsatt låg bland yrkesofficerare. Likt föregående år har Försvarmakten fortsatt att ingå enskilda överenskommelser med yrkesofficerare om att kvarstå i tjänst efter uppnådd ordinarie pensionsålder. Under året har ett sjuttioal sådana överenskommelser träffats vilket gör det möjligt för Försvarmakten att behålla arbetstagare med efterfrågad kompetens och erfarenhet i ytterligare ett till två år.

Gruppbefäl, soldater och sjömän

Antalet kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) har inte förändrats relativt föregående år. Antalet anställda GSS/K vid årets slut uppgick till cirka 5 100¹ vilket är 1 800 färre än den planerade personalvolymen. Försvarmakten bedömer dock att en volymökning är möjlig under kommande år med avseende på den ökade rekryteringsbasen till följd av successivt växande grundutbildningsomgångar.

Rekrytering till kategorin GSS/K har i huvudsak genomförts från de som under året slutfört grundutbildning med värnplikt. Avgångarna, vilka uppgick till 1 300, har främst berott på att anställning har sagts upp på egen begäran och av att den tidsbegränsade anställningen² upphört. Av de 1 300 har ungefär hälften fortsatt i Försvarmakten som officersaspirant eller som anställd i annan personalkategori. GSS/K är således en särskilt viktig rekryteringsbas för såväl tillväxt som förmågan att behålla personal. Andelen avgångar är i nivå med föregående år och bedöms som låg. I personalkategorierna GSS/K och GSS/T är medelåldern låg i jämförelse med andra personalkategorier, vilket i hög utsträckning bidrar till ökad rörlighet mellan olika anställningar eller utbildningar inom eller utanför Försvarmakten.

¹ Exklusive de 720 GSS/K som samtidigt är officersaspiranter vid någon av de grundläggande officersutbildningarna eller officersprogrammet (OP).

² Anställningsformen för GSS/K är begränsad till maximalt 12 år. Inledningsvis åtta år med möjlighet till fyra års förlängning.

Antalet anställda tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T) uppgick vid årets slut till 4 428 vilket är cirka 250 färre än utfallet för 2020. Antalet GSS/T motsvarar 40 procent av den planerade personalvolymen. Differensen kompenseras genom att värnpliktig personal krigsplaceras på befattningar avsedda för GSS/T. Rekrytering har främst skett från kategorin GSS/K, men rekrytering har även skett genom att anställa individer i samband med att de slutfört grundutbildning med värnplikt. Likt GSS/K har utflödet från kategorin i huvudsak utgjorts av att tidsbegränsade anställningar³ löpt ut följt av avgångar på egen begäran.

Civilanställda

Under året har antalet civila arbetstagare ökat med drygt 200 till 9 147 vilket motsvarar den planerade personalvolymen. Ökningen har inneburit att militär personal i större utsträckning kunnat koncentreras till befattningar där arbetsuppgifterna kräver militär kompetens. Dessutom har civila arbetstagare i viss omfattning anställts för arbetsuppgifter som tidigare varit föremål för extern upphandling av tjänster. Andelen avgångar för civilanställda uppgick till cirka 6,5 procent vilket är i nivå med föregående år och bedöms som låg. Främsta avgångsorsaken var, i likhet med 2020, avgång på egen begäran följt av avgång på grund av pension.

Tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare

Officerare och specialistofficerare som tjänstgör tidvis utgör tillsammans personalgruppen reservofficerare (RO). Antalet RO uppgick vid årets slut till 6 854 vilket kan jämföras med 6 762 för 2020. Av dessa utgör 685 specialistofficerare i reserven vilket motsvarar tio procent av RO. Andelen specialistofficerare i reserven har ökat med cirka en procentenhet sedan slutet av 2020 vilket är i linje med fördelningen i den planerade personalvolymen. Drygt 170 reservofficerare är samtidigt civilanställda i Försvarsmakten.

Jämfört med Försvarsmaktens långsiktiga behov av direkt användbar kompetens finns ett numerärt överskott av RO. Det är huvudsakligen en följd av att Försvarsmakten har valt att behålla reservofficerare trots att behovet varit lägre. Detta skapar en viss handlingsfrihet för Försvarsmakten att i kommande organisationsarbete åstadkomma önskvärd förmåga i krigsförbanden. Under året har ungefär 500 reservofficerare i medeltal tjänstgjort per månad. Den sammanlagda tjänstgöring som reservofficerarna genomfört under året motsvarar 243 årsarbetskrafter vilket är något fler jämfört med 2020. Reservofficerarna har tjänstgjort både inom ramen för sin krigsbefattning och i andra befattningar som stöd för den omfattande produktionsverksamhet som genomförts under året. Inflödet till kategorin utgjordes huvudsakligen av att yrkesofficerare anställts som reservofficerare i samband med pensionsavgång. Utflödet under året bestod till huvuddel av avgångar till följd av pension, vilket är i likhet med tidigare år.

Avtalspersonal

Antalet individer med hemvärns- och frivilligavtal uppgick vid årets slut till 20 100 vilket är en minskning jämfört med utfallet för 2020. Mer om hemvärnets personal inklusive personal inom frivilligorganisationerna återfinns under rubriken *Hemvärn och frivillig personal*.

³ Anställningstiden för GSS/T är begränsad till maximalt 16 år med högst åtta år per anställningsperiod.

Kompetensallokering

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Kapitel 3, 3§
FÄB

Försvarsmaktens organisation är beslutad med utgångspunkt i de uppdrag som är givna av regering och riksdag. Kravsättningen av befattningar utgår från behovet av kompetens. Bland annat är krav på befattningarna ställda utifrån vilken personalkategori som är avsedd att bemanna befattningen, till exempel OFF/K eller GSS/K. När antalet anställda i en personalkategori inte är tillräcklig för att fylla upp krigsorganisationens behov sker en komplettering genom att så långt det är möjligt krigsplacera personal (t.ex. värnpliktiga) på dessa befattningar. Detta görs i temporärt syfte för att säkerställa den personella volymen i krigsorganisationen.

Under 2021 fattade Försvarsmakten beslut om att slutföra implementeringen av trebefälssystemet som Försvarsmakten påbörjade 2008. Detta innebär att officerare med tjänstegrad upp till och med major/örlogskapten och med bakgrund i tidigare utbildningssystem efter individuell prövning konverteras till specialistofficer eller kvarstannar som officer. Syftet med beslutet var bland annat att tydliggöra individens kompetens samt att förbättra allokeringen av kompetens med utgångspunkt i organisationens behov. Detta leder i sin tur till tydligare karriärvägar och ökade möjligheter att planera och tillgodose personalförsörjningsbehovet på längre sikt med ökad precision. En förväntad effekt av beslutet är att proportionerna mellan officerare och specialistofficerare kommer förändras så att de bättre svarar mot organisationens behov. Effekterna bedöms att till del kunna värderas från och med slutet av 2022.

Behov och tillgång per befattningskategori

I tabell 2 redovisas hur den kontinuerligt tjänstgörande personalen är placerad relativt Försvarsmaktens planerade personalvolym. Matchningsgrad redovisas i tabellen i syfte att ange hur personalen är placerad utifrån individens tillhörighet i personalkategori i relation till befattningens kravsättning (befattningskategori). Som exempel kan i tabellen utläsas att det finns 5 815 officerare (OFF). Av dessa är 3 555 placerade på befattningar kravsatta för officer (OF 1-9) och 1 899 är placerade på befattningar kravsatta för specialistofficer (OR 6-9). Det framgår även att den planerade personalvolymen är 3 643 officerare vilket, sett till tillgången, är fullt möjligt att bemanna. Eftersom tillgången är lika med eller större än den planerade personalvolymen innebär det att den potentiella matchningsgraden är 100 procent. Det faktiska utfallet ger däremot en matchningsgrad om 98 procent (3 555/3 643).

I tabell 2 redovisas även *ej kravsatta befattningar*. Dessa befattningar är tillförda organisationen som administrativt stöd främst vid behov av temporär bemanning vid längre planerad frånvaro. Som exempel kan nämnas; GSS/K som är officersaspiranter vid någon av yrkesofficersutbildningarna eller yrkesofficerare som under en bestämd tid är anställda vid annan myndighet (YAM).

Personal- kategori	Officerare		Specialist- officerare		Civila arbetstagare		GSS		Totalt	Planerad personal- volym	Differens
	Antal	Matchningsgrad	Antal	Matchningsgrad	Antal	Matchningsgrad	Antal	Matchningsgrad	Antal		
2021											
OFF (OF 1-9)	3 555	98%	376		145		58		4 134	3 643	491
SO (OR 6-9)	1 899		2 946	50%	210		367		5 422	5 870	-448
CVAT	193		74		8 613	95%	88		8 968	9 082	-114
GSS (OR 1-5)	28		88		80		4 877	71%	5 073	6 897	-1 824
Ej kravsatta befattningar	140		79		99		428		746	0	746
Totalt	5 815	98%	3 563	50%	9 147	95%	5 818	71%	24 343	25 492	-1 149
2020											
OFF (OF 1-9)	3 578	94%	332		135		41		4 086	3 800	286
SO (OR 6-9)	2 067		2 662	45%	194		341		5 264	5 950	-686
CVAT	227		67		8 362	101%	103		8 759	8 300	459
GSS (OR 1-5)	32		96		94		4 879	71%	5 101	6 850	-1 749
Ej kravsatta befattningar	148		68		142		503		861	0	861
Totalt	6 052	94%	3 225	45%	8 927	101%	5 867	71%	24 071	24 900	-829
2019											
OFF (OF 1-9)	3 534	91%	290		116		40		3 980	3 900	80
SO (OR 6-9)	2 224		2 380	41%	199		338		5 141	5 850	-709
CVAT	272		61		7 571	91%	117		8 021	8 300	-279
GSS (OR 1-5)	39		107		85		4 596	67%	4 827	6 850	-2 023
Ej kravsatta befattningar	124		71		162		386		743	0	743
Totalt	6 193	91%	2 909	41%	8 133	91%	5 477	67%	22 712	24 900	-2 188

Tabell 2 Bemanningsläget per 2021-12-31

Förändring i matchningsgrad per befattningskategori

Med stöd av tabell 2 redovisas i vilken utsträckning en befattningskategori bemannas av motsvarande personalkategori. I textavsnittet redovisas utfallet och även hur det förändrats från föregående år. Matchningsgraden är beroende av den planerade personalvolymen.

Befattningskategori OFF (OF 1-9)

Befattningar OF 1-9 når en matchningsgrad om 98 procent vilket kan jämföras med 94 procent för 2020. Till del beror den ökade matchningsgraden på att den planerade personalvolymen är sänkt med drygt 150 officersbefattningar. Då antalet officerare är fler än organisationens OF 1-9 befattningar är det en betydande andel som är placerad på befattningar med annan kravsättning. Övervägande andelen är officerare placerade på OR 6-9 befattningar, men antalet har minskat relativt 2020 och 2019. En obalans kvarstår i tillgången relativt behovet av officerare och specialistofficerare. För officerare är tillgången större än behovet, medan det för specialistofficerare råder ett omvänt förhållande. Denna obalans förväntas minska med anledning av beslutet om slutlig implementering av trebefälssystemet. Det leder till att antalet officerare minskar samtidigt som antalet specialistofficerare ökar. Den potentiella matchningsgraden uppgår till 100 procent.

Befattningskategori SO (OR 6-9)

Matchningsgraden uppgår till 50 procent vilket är en ökning med fem procentenheter. Den fortsatta ökningen av det totala antalet specialistofficerare har varit av stor betydelse för den ökade matchningsgraden. En bidragande faktor till ökningen är att den planerade personalvolymen har sänkts med 80 befattningar jämfört med 2020. Implementeringen av trebefälssystemet har ännu i ringa omfattning bidragit till förändrad matchningsgrad då antalet specialistofficerare hittills inte ökat mer än nämnvärt. Specialistofficerare finns även placerade på befattningar avsedda för OFF samt i mindre utsträckning även befattningar avsedda för CVAT och GSS. Antalet specialistofficerare på OF 1-9-befattningar har fortsatt att minska även under 2021. Den potentiella matchningsgraden uppgår till 60 procent.

Befattningskategori GSS (OR 1-5)

Matchningsgraden uppgår till 71 procent vilket är oförändrat relativt 2020. I tabell 2 framgår att GSS bemannar drygt 400 ej kravsatta befattningar. Detta är huvudsakligen till följd av att GSS av administrativa skäl allokerats till andra befattningar under tiden de är officersaspiranter. Den potentiella matchningsgraden i kategorin är 84 procent.

Befattningskategori CVAT (befattningar för civila arbetstagare)

Matchningsgraden uppgår till 95 procent vilket är lägre än föregående år. Att matchningsgraden är lägre beror i huvudsak på att organisationen har ökat antalet befattningar avsedda för civila arbetstagare. Att matchningsgraden är lägre än den potentiella matchningsgraden (100 procent) beror till del på att antalet befattningar som kräver militär kompetens (OFF- och SO-befattningar) som bemannats av civilanställd personal har ökat något jämfört med 2020 vilket följer trenden för de senaste tre åren. Försvarsmakten bedömer dock att pågående organisationsutvecklings- och bemanningsarbete kommer att leda till att civila arbetstagare i högre utsträckning bemannar sådana befattningar som inte explicit kräver militär kompetens.

Hemvärn och frivillig personal

Hemvärn

Stridskraften Hemvärdet organiserar 40 hemvärnsbataljoner över hela landet. All personal i hemvärnsbataljonerna utgörs av frivilliga som har ingått avtal med Försvarsmakten med krigsplacering i hemvärnsbataljonerna. Hemvärdets produktions- och bemanningsförutsättningar skiljer sig väsentligt från andra förband i Försvarsmakten i och med frivilligheten, något som märkts extra tydligt under den tid pandemin påverkat verksamheten.

Med erfarenhet av 2020 års stora bortfall av övnings- och utbildningstid planerades stridskraftens övnings- och utbildningsverksamhet tidigt för att vidmakthålla och utveckla hemvärnsförbanden varför verksamheten koncentrerades till hösten. Jämfört med 2020 har såväl kompletterande utbildning (KU), särskild övning förband (SÖF) som krigsförbandsövning (KFÖ) kunnat genomföras i större omfattning under 2021. Det bör dock noteras att ökningen skett utan att verksamheten kommit upp i den nivå som förelåg 2019.

Övnings- och utbildningsverksamhet inklusive stödet till Frivilliga försvarsorganisationer (FFO) har bedrivits i anpassad form efter regionala och lokala förutsättningar. Detta har inneburit färre deltagare, samt få eller inga fältdygn. Restriktionerna kopplade till pandemin har medfört att stödet till FFO inte har kunnat tillhandahållas på ett sådant sätt, eller i en sådan omfattning som FFO efterfrågat.

En stor del av planerad KU för hemvärnsförbanden har utgått eller genomförts i anpassad form, speciellt avseende den verksamhet som planerats för våren och sommaren. Ledningsträningsoövningen *Geltic Bear 2021*, med 19 deltagande bataljonsstaber från Norra och Södra militärregionerna, har genomförts och övningsmålsättningarna har uppnåtts. Övningen genomfördes för första gången från ordinarie stabsplatser fördelade inom regionernas områden.

Personal i hemvärnsförbanden

Antalet hemvärnssoldater med aktiva avtal som fullgjort sina avtalade tjänstgöringsdygn har även under 2021 påverkats av pandemin. Merparten av de avtalsdagar som registrerats som genomförda under 2021 är dock verkligen genomförda till skillnad mot föregående år då även de inställda övningarna medförde att avtalsdygn kunde tillgodoräknas efter beslut från Försvarsmakten. Avtalsuppfyllnaden för 2021 uppgår till 64 procent vilket är i paritet med 2019.

Av Hemvärnets planerade personalvolym om 21 700 befattningar ska 16 600 befattningar (76 procent) försörjas via rekrytering av personal som tidigare har genomfört MGU/värnplikt. De resterande 5 100 befattningarna, ska försörjas med personal utbildade av de frivilliga försvarsorganisationerna. Fördelningen avtal (aktiva och vilande) mellan avtalskategorierna uppgick vid årets slut till 82 procent hemvärnsavtal vilket motsvarar utfallet år 2020.

Personal	2021					2020					2019				
	Planerad personalvolym	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder		
			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män			
Antal aktiva hemvärnsavtal		14 959	6%	94%		15 001	6%	94%		15 304	6%	94%			
Antal vilande hemvärnsavtal		1 551	11%	89%		1 622	10%	90%		1 683	11%	89%			
Totalt antal hemvärnsavtal	16 600	16 510				16 623				16 987					
Antal aktiva frivilligavtal		3 293	39%	61%		3 313	40%	60%		3 426	41%	59%			
Antal vilande frivilligavtal		297	54%	46%		330	54%	46%		331	54%	46%			
Totalt antal frivilligavtal	5 100	3 590				3 643				3 757					
Totalt	21 700	20 100	13%	87%	44	20 266	13%	87%	43	20 744	13%	87%	43		
Förändring relativt föregående år		-166				-478				-479					
Andel fullgjorda aktiva avtal		64%	60%	65%		83%	83%	83%		64%	63%	64%			

Tabell 3 Personal (antal) i hemvärnsförbanden

Det totala antalet hemvärnsavtal har fortsatt att minska. Antalet aktiva och vilande hemvärnsavtal uppgick till 16 510, vilket understiger den planerade personalvolymen om 16 600 befattningar. Det totala antalet frivilligavtal uppgick vid årets slut till 3 590 relativt den planerade personalvolymen om 5 100 befattningar. Även antalet frivilligavtal har under året fortsatt att minska på ett sätt som är likartat ända sedan 2018. Minskningen av såväl hemvärnsavtal som frivilligavtal var dock lägre 2021 än tidigare år.

Antalet vakanser inom hemvärnsförbanden har således fortsatt att öka om än i något mindre takt. Vakanserna påverkar både förmåga och uthållighet i hemvärnsförbanden negativt särskilt med avseende på den förhållandevis låga bemanningsgraden i de specialistbefattningar som utbildas av FFO. I och med att antalet hemvärnsavtal understiger den planerade personalvolymen reduceras möjligheten att bemanna frivilligbefattningar med personal som har hemvärnsavtal.

Rekrytering till Hemvärnet

Av tabell 4 framgår att såväl antalet ingångna avtal som uppsagda avtal minskat relativt föregående år. Likt de senaste åren har nettorekryteringen varit negativ.

Rekryteringsflöde	2021	2020	2019	Not
Direkt från grundutbildning	67	88	145	
Från de frivilliga försvarsorganisationerna	467	500	774	
Av anställda i Försvarmakten	178	171	188	
Från MGU och tidigare vpl inkl. tidigare anställda i Försvarmakten	955	1 010	1 346	
Totalt antagna	1 667	1 769	2 453	
Avslutade avtal - fortsatt anställning i Försvarmakten	176	276	276	
Avslutade avtal - ej fortsatt anställning i Försvarmakten	1 657	1 971	2 656	
Totalt avslutade	1 833	2 247	2 932	
Nettorekrytering	-166	-478	-479	1

Tabell 4 Rekrytering till Hemvärnet

1. Värdet Nettorekrytering är förändringen relativt föregående år och redovisas även i tabell 3.

Nyrekryteringen till Hemvärnet uppgick till 1 667 personer vilket är en minskning med sex procent jämfört med föregående år. I jämförelse med rekryteringssituationen året före pandemin (2019) har rekryteringen påverkats än kraftigare, drygt 30 procent färre rekryterades under 2021. De begränsade möjligheterna att bedriva introduktionsutbildning har påverkat nyrekryteringen negativt. Fler än hälften (955) av de nyrekryterade hänförs till gruppen med tidigare militär grundutbildning (MGU)/värnplik.

Rekryteringen av specialister utbildade av FFO uppgick till 467. Årets nettorekrytering förklaras av att utflödet varit större än inflödet där utflödet skiljer sig mellan hemvärns personal och frivillig personal. När utflödet uttrycks som andel avslutade avtal av totalt antal avtal per avtalstyp framgår att frivilligavtalens andel uppgår till fjorton procent vilket ska jämföras med åtta procent för hemvärnsavtalen. Detta innebär att även om antalet avslutade frivilligavtal har minskat under året har de inte minskat i samma utsträckning som för hemvärnsavtal vilket resulterar i att behovet av nyrekryteringar, enbart för att bibehålla nuvarande bemanningsgrad, är högre för personal med frivilligavtal än för personal med hemvärnsavtal. Personal med frivilligavtal bemannar i hög grad befattningar med specialistkompetens vilket har stor betydelse för krigsdugligheten i Hemvärnets krigsförband.

Rekrytering till Hemvärnet efter genomförd grundutbildning med värnplikt uppgick till 67 individer (fyra procent) av årets totala rekrytering vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Den under 2020 avvecklade direktriktade grundutbildningen mot hemvärnsförband (HAGS-Hemvärnsavtal gruppchef och soldat) bedöms vara en delförklaring till denna minskning. De tidigare år som HAGS utbildades med full kapacitet uppgick andelen rekryterade från GU normalt sett till 7-10 procent. Antalet tidigare anställda i Försvarmakten som ingått hemvärnsavtal direkt i anslutning till avslutad anställning har ökat något under året till 178 personer jämfört med 171 för 2020. Rekryteringen till Hemvärnet från GU samt efter anställning i Försvarmakten fortsätter att vara en mindre del av rekryteringen (knappt 15 procent) vilket motsvarar föregående års utfall. Under perioden har 176 hemvärnsavtal sagts upp i samband med att hemvärnssoldaterna anställts till andra personalkategorier i Försvarmakten. Hemvärnets rekryteringsflöde relativt Försvarmaktens övriga personalkategorier har för 2021 varit neutralt.

Rekryteringen till Hemvärnet direkt från grundutbildning och av anställd personal som slutar sin anställning i Försvarmakten är fortfarande för låg för att säkerställa en långsiktig personalförsörjning av Hemvärnet. Till följd av detta behöver metoderna för att rekrytera och behålla personal ses över för att kunna uppnå och upprätthålla bemanning i förhållande till den planerade personalvolymen.

Det projektarbete som påbörjades under 2020 med att korta ledtiderna från avtalstecknande till krigsplacering har fortsatt under året men med begränsningar till följd av pandemin. Därför kommer projektet att pågå även under 2022.

Sammanfattningsvis, i jämförelse med föregående år, har pandemin haft mindre påverkan på Hemvärnets utbildnings- och övningsverksamhet vilken i stort har kunnat genomföras efter anpassningar. Den sammantagna rekryteringsverksamheten under 2021 har dock i större utsträckning påverkats av pandemin. Även om rekryteringen har minskat med drygt 30 procent jämfört med tidigare icke pandemipåverkade år bedöms årets nettorekrytering ha uppnått en acceptabel nivå, främst tack vare att antalet avslutade avtal gått ned.

Frivilliga försvarsorganisationer

De frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) organiserar tillsammans cirka 350 000 medlemmar och finns representerade över hela landet. Verksamheten omfattar i huvudsak rekrytering, utbildning och totalförsvarsupplösning i syfte att stärka det svenska totalförsvaret såväl civilt som militärt, vilket regleras i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. Det finns arton FFO varav tretton har utbildningsuppdrag av Försvarsmakten. Utbildningsuppdraget för tolv av dessa avser kompetensförsörjning av 7 000 befattningar i krigsorganisationen. Krigsorganisationens behov av frivilligpersonal uppgår till 5 100 befattningar avsedda för Hemvärdet och 1 900 befattningar för övriga krigsförband.

Påverkan av pandemin har även under 2021 inneburit ett hinder för FFO då de i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer anpassat verksamheten bland annat genom att centraliserad utbildning med stor geografisk spridning på deltagare har reducerats eller ställts in. Restriktionerna har vidare inneburit att tillträdet till garnisonsområdena begränsats samt att utbildningsstödet från Försvarsmaktens personal varit mindre än behovet. Där verksamhet ändå har kunnat bedrivas har detta skett lokalt vid FFO kursgårdar och andra alternativa platser. Endast en delmängd av FFO planerade verksamhet för 2021 har kunnat genomföras.

Rekrytering till Försvarsmakten via frivilliga försvarsorganisationer	Planerad personalvolym	2021			2020			2019			Not
		Bemanning			Bemanning			Bemanning			
		Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (SFUF)	i.u	476	38%	62%	482	42%	58%	438	42%	58%	
Svenska Bilkårens Riksförbund (SBF)	i.u	613	43%	57%	615	46%	54%	627	48%	52%	
Flygvapenfrivilliga (FVRF)	i.u	45	4%	96%	55	5%	95%	59	7%	93%	
Frivilliga Flygkåren (FFK)	i.u	198	5%	95%	201	4%	96%	204	4%	96%	
Frivilliga Motorcykelkåren (FMCK)	i.u	520	7%	93%	513	7%	93%	529	7%	93%	
Försvarets Personaltjänstförbund (FPF)	i.u	21	57%	43%	24	58%	42%	22	59%	41%	
Sjövärmskårens Riksförbund (SVK RF)	i.u	150	9%	91%	148	10%	90%	169	9%	91%	
Insatsingenjörernas Riksförbund (IIR)	i.u	2	0%	100%	2	0%	100%	3	0%	100%	
Svenska Brukshundsklubben (SBK)	i.u	538	68%	32%	545	68%	32%	578	68%	32%	
Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)	i.u	4	25%	75%	4	25%	75%	4	25%	75%	
Svenska Lottakåren (SLK)	i.u	434	100%	0%	443	100%	0%	461	100%	0%	
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)	i.u	276	12%	88%	291	12%	88%	300	14%	86%	
Saknar organisationskoppling		313	30%	70%	320	34%	66%	363	37%	63%	1
Totalt:	7 000	3 590	40%	60%	3 643	42%	58%	3 757	42%	58%	

Tabell 5 Rekrytering till Försvarsmakten via FFO

1. Raden *Saknar organisationskoppling* har korrigerats för åren 2019-2020 med anledning av att personal på ett inte tillräckligt rättvisande sätt allokerats som tillhörig i en frivillig försvarsorganisation. I och med korrigeringen stämmer dessa tabellvärden överens med det som redovisas i tabell 3.

Av planerad personalvolym om 7 000 befattningar avser 1 900 befattningar andra krigsförband än Hemvärnet. Inga av dessa befattningar har bemannats eftersom de ännu inte varit föremål för uppdragsstyrning till FFO. Detta innebär att FFO prioriterar utbildning och rekrytering mot Hemvärnets behov om 5 100 befattningar. Med detta som utgångspunkt uppgick 2021 års bemanningsgrad till 70 procent vilket är en procentenhet lägre jämfört med 2020. För 2021 minskade antalet avtal med 53. Under de tre senaste åren har antalet avtal minskat med 167.

Årets inflöde till Hemvärnet från FFO uppgick till 467 vilket motsvarar inflödet för 2020. Utflödet från Hemvärnet uppgick till 520 vilket är 94 färre relativt föregående år. Trots denna minskning i utflödet av personal med frivilligavtal är utflödet närmare dubbelt så högt som utflödet av personal med hemvärnsavtal uttryckt som andel av respektive avtalsform. Den primära orsaken till den förhållandevis låga bemanningsgraden är således utflödet av FFO-personal från Hemvärnet vilket, i jämförelse med utflödet av hemvärnspersonal, är oproportionerligt högt. Detta är bekymmersamt eftersom den obalansen varit ett faktum sedan 2018.

Vidare har det under året påbörjats arbete för att i en högre detaljeringsgrad kunna ange vilken den planerade personalvolymen är för respektive FFO.

Under året har organisationsstöd om totalt 59,8 miljoner kronor utbetalats till FFO. Därutöver har 109,2 miljoner kronor utbetalats som uppdragsersättning.

Utbildning

Försvarsmaktens utbildningsverksamhet omfattar grundutbildning med värnplikt, utbildning för yrkes- och reservofficerskadetter (officersaspiranter) och utbildning för anställda yrkes- och reservofficerare. Försvarsmakten bedriver även utbildning riktad till frivillig personal tillsammans med de frivilliga försvarsorganisationerna (FFO). Mer om FFO redovisas i avsnittet om hemvärn och frivilliga försvarsorganisationer.

Drygt 4 500 värnpliktiga har slutfört grundutbildning under året och är krigsplaceringsbara i krigsförbanden. För personalförsörjningen av företrädesvis militär personal är det av stor betydelse att en delmängd av dessa förväntas att fortsätta sitt engagemang i Försvarsmakten, antingen som anställd eller genom avtal.

Trenden med ökande elevvolym vid yrkes- och reservofficersutbildningarna har fortsatt under 2021 vilket är positivt för försörjningen av militär personal.

Utbildningar organiserade i linjer och program, som redovisas i följande avsnitt, riktar sig till yrkes- och reservofficerskadetter samt anställda yrkes- och reservofficerare och syftar till att säkra personalförsörjningen och kompetensutveckla personalen. Det mest väsentliga utbildningsrelaterade resultatet för 2021 är att den utbildningsomgång av officersprogrammet (OP) som påbörjade sina studier under höstterminen utgör den hittills största sedan 2007. Utbildningsverksamheten har under året påverkats av pandemin, men har i huvudsak kunnat genomföras som planerat med delvis förändrade pedagogiska upplägg.

Grundutbildning med värnplikt

Målet för 2021 var att 5 000 individer skulle påbörja grundutbildning med värnplikt. Detta mål överträffades med knappt 900 individer till följd av att fler än förväntat uppnått godkänt resultat vid tester under mönstring. Försvarsmakten beslutade därför att öka antalet utbildningsplatser. Målsättningen att minst 25 procent av de som påbörjat grundutbildningen ska vara kvinnor har inte uppnåtts även om 21 procent innebär en väsentlig ökning jämfört med föregående år.

Sammantaget, oaktat utbildningsomgång, har drygt 4 500 individer slutfört grundutbildning med värnplikt under 2021 och därigenom kunnat tillföras krigsorganisationen. Andelen avbrott under 2021 var något högre än 2020 men bedöms fortsatt som låg.

I avsnittet redovisas resultat för grundutbildning med värnplikt ur olika tidsperspektiv. Dels redovisas resultat utgående från årets utfall och dels redovisas resultat utifrån utbildningsomgångar. Generellt sett påbörjas grundutbildning ett år och slutförs året efter. Som exempel visar tabell 6 att 4 915 påbörjade grundutbildning under 2020 varav huvuddelen (4 550) slutförde under 2021. En minoritet av de som grundutbildas både påbörjar och slutför utbildningen under samma år.

Händelse	Grundutbildning med värnplikt													Not 1, 2
	2021					2020					2019			
	Planering (GU 21)	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder	
			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män			Kvinnor	Män		
Påbörjat GU	5 000	5 873	21%	79%	19	4 915	18%	82%	19	4 500	16%	84%	20	
Slutfört GU		4 550	17%	83%	21	3 987	15%	85%	19	3 547	15%	85%	20	3

Tabell 6 Utfall avseende grundutbildning med värnplikt

1. För verksamhetsåren 2019 och 2020 ingår även grundutbildning inom utbildningssystemet (HAGS) för krigsplacering direkt i hemvärnsförband.
2. För verksamhetsåret 2021 ingår endast grundutbildning med värnplikt (totalförsvarsplikt) i redovisningen i och med att grundutbildning inom utbildningssystemet (HAGS) för krigsplacering direkt i hemvärnsförband utvecklades under 2020.
3. Observera att majoriteten av de som slutförde grundutbildningen 2021 påbörjade densamma under 2020.

Försvarmakten har bedrivit grundutbildning med värnplikt under ledning av ett flertal organisationsenheter fördelade på tre försvarsgrenar och tre stridskrafter (se tabell 7). Genomförandet av grundutbildning har även under 2021 påverkats av pandemin. Utbildande organisationsenheter har i varierande omfattning förändrat tjänstgöringen genom att kompensera längre tjänstgöringsperioder med längre sammanhängande permission. Detta i syfte att minska mängden inrikes resor och medföljande risk för smittspridning. Andra exempel på smittförebyggande åtgärder har varit att låta de värnpliktiga inta så många av måltiderna som möjligt utomhus samt att sätta individer med sjukdomssymtom i karantän direkt. Detta har lett till att ett betydande antal värnpliktiga periodvis varit försatta i karantän. Hanteringen av pandemin har bland annat krävt omplanering av övningar och verksamhet med kort varsel till följd av sjukfrånvaro. Övningar har även i större utsträckning bedrivits lokalt relativt tidigare år som varit utan påverkan av pandemi. De uppkomna förändringarna bedöms också ha bidragit till att de värnpliktiga periodvis upplevt tillvaron som rörig. Pandemin har ställt krav på flexibilitet och innovativt tänkande hos både chefer, utbildande befäl och värnpliktiga. Bedömningen är att de värnpliktiga, trots de konsekvenser som pandemin medfört, har uppnått en adekvat utbildningsnivå.

Andelen kvinnor som påbörjat grundutbildning har ökat med drygt tre procentenheter relativt föregående år. Detta är ett tydligt steg mot målsättningen att senast 2023 uppnå en nivå om 25 procent. Detta har möjliggjorts dels genom en revidering av de kravprofiler som gäller för Försvarmaktens värnpliktsbefattningar och dels genom att Plikt- och prövningsverket kallat en större andel kvinnor till mönstring. Revidering av kravprofiler syftar till att säkerställa att dessa krav fortsatt är relevanta. Till följd av revideringen har vissa krav på muskelstyrka sänkts. Andelen kvinnor som kallades till mönstring 2021 var drygt 30 procent vilket kan jämföras med cirka 24 procent för 2020. Denna ökning förklaras av att Plikt- och prövningsverket i princip kallade alla kvinnor som inte lämnat diskvalificerande svar i mönstringsunderlaget.

I syfte att öka kunskapen om och därmed intresset för att genomföra grundutbildning med värnplikt anställde Försvarmakten skolinformatörer under senare delen av 2020. Under året har skolinformatörerna genomfört över 46 000 elevkontakter, de flesta vid högstadieskolor. På grund av rådande pandemi har en del av dessa genomförts som distansmöten.

I mönstringsunderlaget, vilket är den enkät som samtliga ungdomar som fyller 18 år under innevarande år ska fylla i, handlar en fråga om motivationsnivå att genomföra grundutbildning med värnplikt. Det var fler i 2021 års enkät som angav att de är intresserade av att genomföra värnplikt samtidigt som färre angav att de inte är intresserade jämfört med svar i mönstringsunderlaget 2020. En mer specifik mätning gällande skolinformatörernas effekt kommer att genomföras i början av 2022 i undersökningen *Ungdomsbarometern*. Försvarmaktens bedömning hittills är att skolinformatörerna bidrar till ett både konkret och uppskattat möte med ungdomar som syftar till att öka både intresse och kunskap om totalförsvarsplikten.

Av tabell 7 framgår det totala antalet individer som påbörjat respektive slutfört grundutbildning med värnplikt. De är uppdelade efter vilken försvarsgren eller stridskraft den värnpliktige tillhörde då utbildningen påbörjades respektive slutfördes. Armén är den försvarsgren med flest grundutbildande förband och är även den försvarsgren som har störst krigsorganisation. Av den anledningen har armén flest värnpliktiga under grundutbildning och tillförts fler grundutbildningsplatser. Inskrivningskraven för armén har i större utsträckning varit lämpade för kvinnor. Marinen är den försvarsgren med lägst andel kvinnor av de som påbörjat grundutbildning med värnplikt 2021. Anledningen till detta är att amfibiekåren (en del av marinen) tillförts fler grundutbildningsplatser i kombination med att huvuddelen av befattningarna i amfibiekåren har höga fysiska krav. De höga fysiska kraven resulterade i att endast 23 av totalt 437 (fem procent) av de som under året påbörjade utbildningen i amfibiekåren var kvinnor. Av de övriga 258 värnpliktiga som under 2021 påbörjade sin utbildning i marinen var 38 procent kvinnor.

Försvargren (FG)/ Stridskraft (SK)	Grundutbildning						Not
	Påbörjat GU		Slutfört GU				
	Antal	Andel	Antal	Andel	Kvinnor	Män	
2021							
FG Armén	3 245	20%	80%	2 536	13%	87%	
FG Flygvapnet	652	27%	73%	557	32%	68%	
FG Marinen	695	18%	82%	605	16%	84%	
SK Lednings- och underrättelse	556	24%	76%	328	17%	83%	
SK Logistik	113	24%	76%	90	18%	82%	
SK Hemväret	612	23%	77%	434	21%	79%	1
Totalt	5 873	21%	79%	4 550	17%	83%	
2020							
FG Armén	2 790	13%	87%	2 356	11%	89%	1
FG Flygvapnet	613	31%	69%	411	27%	73%	1
FG Marinen	643	15%	85%	498	14%	86%	1
SK Lednings-och underrättelse	376	17%	83%	377	22%	78%	1
SK Logistik	100	19%	81%	64	6%	94%	1
SK Hemväret	393	31%	69%	281	26%	74%	1, 2
Totalt	4 915	18%	82%	3 987	15%	85%	

Tabell 7 Utfall avseende grundutbildning fördelat på försvarsgren/stridskraft

1. Från och med verksamhetsåret 2021 redovisas GU genomförd inom SK Hemväret och motsvarande justeringar har skett för 2020.
2. Av de som både påbörjat och slutfört GU under 2020 hänförs 314 till utbildningssystemet (HAGS) för krigsplacering direkt i hemvärmsförband (ej värnpliktig personal). Resterande 79 av de som påbörjat GU är värnpliktig personal. Inga värnpliktiga slutförde GU under 2020.

Kostnaden per tjänstgöringsdag för värnpliktiga vid grundutbildning framgår av tabell 8. I kostnaden ingår huvudsakligen dagersättning, resor, förplägnad och utbildningspremier. Jämfört med 2020 har kostnaden minskat. Minskningen förklaras av att fler värnpliktiga genomför längre utbildning vilket leder till att antalet tjänstgöringsdagar ökar varvid nyckeltalet kostnad per tjänstgöringsdag sjunker.

	2021	2020	2019
Kostnad per tjänstgöringsdag (kr)	390	401	431

Tabell 8 Grundutbildning – kostnad per tjänstgöringsdag

Avbrott från grundutbildning med värnplikt och orsak till avbrott redovisas i tabell 9. Avbrottsorsakerna har en relativt låg upplösning för att skydda den enskildes integritet. Av denna anledning återfinns majoriteten av avbrotten under kategorin *Avbrott – skada/särskilda skäl*. Denna kodning innebär att antingen Försvaretsmakten eller Plikt- och prövningsverket fattat beslut om att skilja individen från utbildningen på grund av skada, sjukdom eller särskilda skäl. Värnpliktiga med försvarande sociala skäl eller med långvarig psykisk funktionsnedsättning faller under *särskilda skäl*. Andelen avbrott i förhållande till antalet som påbörjat utbildningen har under 2021 ökat med 0,6 procentenheter jämfört med 2020. Avbrottsorsakerna och fördelningen mellan dessa är i nivå med föregående år.

Avbrottsorsak	Grundutbildning									Not
	2021			2020			2019			
	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
Avbrott - Skada/Särskilda skäl (fysiska/psykiska)	418	27%	73%	312	17%	83%	256	21%	79%	1
Avbrott - Utbildning upphör (ej lämpliga)	25	16%	84%	29	14%	86%	58	34%	66%	2
Avbrott - Rätt att vara vapenfri	7	29%	71%	8	0%	100%	20	35%	65%	3
Totalt	450	26%	74%	349	16%	84%	334	24%	76%	

Tabell 9 Avbrott från grundutbildning

- Omfattar enligt lagen om totalförsvarspikt (5 kap), tillfälligt nedsatt psykisk eller fysisk prestationsförmåga samt avbrott.
- Omfattar enligt lagen om totalförsvarspikt (5 kap), olovlig frånvaro och vägrat utföra/underlåter att utföra sina skyldigheter (ordervägran).
- Data för åren 2020 och 2021 hämtade från Plikt- och prövningsverkets årsredovisning 2021.

Sedan ett antal år arbetar Försvaretsmakten med en bred uppsättning åtgärder för att värnpliktig personal i så liten omfattning som möjligt ska tvingas avbryta grundutbildningen. Åtgärderna syftar till att minska den psykiska anspänningen som kan förekomma samt skador på grund av ökad fysisk belastning. En av de åtgärder som ställts in på grund av pandemin är informationshelger på plats vid utbildande förband. De värnpliktiga har istället fått brev med information, bland annat om var de kan hitta filmer som beskriver vardagen på ett grundutbildande förband. Ett annat centralt verktyg för att minska skaderelaterade avbrott är tillämpning av belastningsstege som pågår under flera månader. Att den kortaste värnpliktsutbildningen förlängts från fyra till sex månader bidrar således till att ge mer tid för en successivt ökad belastning.

Förbandsuppföljningar har genomförts enligt plan, men en stor andel av dessa har under året genomförts digitalt som en konsekvens av pandemin. Vid dessa träffas en oberoende delegation bestående av utbildande befäl, representanter från förbandets hälso- och sjukvårdsenhet samt värnpliktiga. Dessa uppföljningar syftar till att belysa områden som kan förbättras, men även sådant som upplevs fungera väl. Försvaretsmakten samlade bedömning, bland annat utifrån förbandsuppföljningen, är att ansvariga förband har genomfört värnpliktsutbildningen på ett tillfredsställande sätt trots påverkan av pandemin.

Yrkesofficersutbildning

Avsnittet omfattar både Försvarmaktens och Försvårshögskolans yrkes- och reservofficersutbildningar. Utgående från myndighetens målsättningar redovisas genomförd verksamhet och resultat utgående från sammanställningen i tabell 10.

Officersprogrammet (OP) är en treårig anslagsfinansierad högskoleutbildning på grundnivå som Försvårshögskolan (FHS) är huvudman för och som ger grund för anställning i Försvarmakten som kontinuerligt tjänstgörande officer. Det finns ständigt tre omgångar av OP under utbildning varav två omgångar, den äldsta och den yngsta, är förlagda till Militärhögskolan Karlberg (MHS K) i Solna och en omgång, den mellanliggande, som genomgår verksamhetsförlagd utbildning vid Försvarmaktens skolor och centrum. Under 2021 har officersaspiranterna vid OP 18-21 avslutat sina studier.

Kompetensutveckling genom grundläggande officersutbildning inom Försvarmakten möjliggör anställning som kontinuerligt eller tidvis tjänstgörande officer eller specialistofficer. Grundläggande officersutbildningar inom Försvarmakten (GOU) utgörs av Försvarmaktens specialistofficersutbildning (SOU), Försvarmaktens reservofficersutbildning (ROU), Försvarmaktens anpassade reservofficersutbildning (AROU) och Försvarmaktens flygförarutbildning (FFU).

Utöver OP och GOU anställs med stöd av 20 § i officersförordningen (2007:1268) individer med akademisk examen på lägst grundnivå (180 hp) som officerare, samt individer med kvalificerad yrkeshögskoleexamen som specialistofficerare vilka utbildas vid den särskilda officersutbildningen (SOFU). SOFU infördes för att kompensera underskottet för den period OP och SOU inte examinerade tillräckligt många för anställning. SOFU utgör numera ett ordinarie komplement som bland annat innebär en lokal handlingsfrihet för anställande chefer i Försvarmakten att anpassa utbildningens innehåll på individnivå.

Det högre officersprogrammet (HOP) är en uppdragsutbildning på magister-och masternivå vid Försvårshögskolan för kompetensutveckling av kontinuerligt tjänstgörande officerare. Den högre specialistofficersutbildningen (HSOU) som genomförs i Försvarmaktens regi syftar till kompetensutveckling av kontinuerligt tjänstgörande specialistofficerare.

Program	Utbildnings- omgång	Mål- sättning	2021			2020			2019			Not
			Totalt antal	Andel		Totalt antal	Andel		Totalt antal	Andel		
				Elever	Kvinnor		Män	Elever		Kvinnor	Män	
Officers- programmet	OP 18-21	180	117	12%	88%	121	12%	88%	123	12%	88%	
	OP 19-22	190	168	19%	81%	183	19%	81%	196	19%	81%	
	OP 20-23	190	196	27%	73%	220	25%	75%				
	OP 21-24	190	254	28%	72%							
	Övriga					3	0%	100%	3	0%	100%	1
Särskild officersutbildning	SOFU 20-21	30	50	30%	70%	50	30%	70%				
	SOFU 21-22	50	58	30%	70%							
Specialistofficers- utbildning	SOU 20-21	400	392	10%	90%	426	10%	90%				
	SOU 21-22	415	428	15%	85%							
Reservofficers- utbildning	ROU 20-21	50	21	5%	95%	21	5%	95%				2
	ROU 21-22	50	33	18%	82%							2
Anpassad reservofficers- utbildning	AROU 20-21		37	0%	100%	37	0%	100%				
	AROU 21-22		24	8%	92%							
Högre specialistofficers- utbildning	HSOU 20-21	40	40	8%	93%	39	8%	92%				
	HSOU 21-22	50	56	14%	86%							
Högre officersprogram 1	HOP 1 20-21	40	80	11%	89%	39	8%	92%				
	HOP 1 21-22	80	75	8%	92%							
Högre officersprogram 2	HOP 2 21-22	30	12	8%	92%							
Högre officersprogram 12	HOP 12 19-21	90	88	7%	93%	89	3%	97%	97	3%	97%	
	HOP 12 20-22	90	90	8%	92%	90	9%	91%				
	HOP 12 21-23	60	75	15%	85%							

Tabell 10 Antal studerande vid längre sammanhållande utbildningar

1. Antal studerande som har återupptagit studier efter studieuppehåll.
2. I måltalet för reservofficersutbildning ingår Anpassad reservofficersutbildning.

Antalet studerande vid OP och SOU har ökat stegvis för varje redovisad utbildningsomgång. OP har sett över de fyra redovisade utbildningsomgångarna i snitt ökat med fjertioalet per år och SOU har på motsvarande sätt ökat med tioalet.

Antalet elever vid HSOU överträffar måltalet till följd av att Försvarmakten mer proaktivt än tidigare har marknadsfört utbildningen och att fler som uppfyller behörighetskraven har sökt och antagits. HSOU är av stor betydelse för den slutliga implementeringen av trebefälssystemet eftersom den ger den kompetensmässiga grunden för att bemanna högre stabsbefattningar

Antalet elever vid HOP 1 är i paritet med måлтаlet. Antalet studerande vid påbyggnadsåret, HOP 2, underskrider måлтаlet. För HOP 12 överträffas måлтаlet. Avvikelserna beror på att numerärerna till utbildningarna beslutades i ett sent skede för att på ett bättre sätt svara mot målgruppernas storlek och Försvarets behov av att kunna bemanna högre chefs- och stabsbefattningar. Skillnaderna mellan måltalen och antalet studerande kan vidare förklaras av att en omsvängning skett i Försvarets avseende vilken form av studieupplägg som sammantaget passar organisationen bäst. Ursprungligen var idén att HOP 12, med fyra terminer sammanhängande, skulle utgöra normen men praxis har successivt kommit att bli ett delat genomförande med först HOP 1 och när så är påkallat några år senare HOP 2.

Antalet kvinnor som studerade vid HOP 1 ökade med 13 procentenheter jämfört med föregående utbildningsår (19-20). Fler kvinnliga officerare som klarar behörighetskraven har sökt och antagits vilket förklarar ökningen. Ökningen som välkomnas leder på sikt till ett ökat antal kvinnliga officerare på högre chefs- och stabsbefattningar vilket är ett mål i sig.

Försvarets och Försvarets högskolan har under 2021 fortsatt satsningen på rekryteringsåtgärder med syfte att fler ska välja officersyrket genom att ansöka till yrkes- och reservofficersutbildningarna. Metoden har i likhet med tidigare år utgjorts av en blandning av bland annat riktade kommunikationsinsatser, reklamkampanjer, distribution av affischer och flygblad, samt kampanjer på Försvarets intranät, hemsidor och i sociala medier. Även under 2021 har vissa av kommunikationsinsatserna riktats specifikt till målgruppen kvinnor.

Pandemin har under året påverkat utbildningarna om än i mindre omfattning än under föregående år. Påverkan har varit mest kännbar för de utbildningar som har det största inslaget av utbildningsmoment som kräver fysisk närvaro tillsammans med andra på specifik plats vid en specifik tidpunkt. Som exempel kan nämnas specialistofficersutbildningen och delar av den verksamhetsförlagda utbildningen ingående i officersprogrammet. Andra utbildningar av mer teoretisk karaktär som till exempel HSOU och HOP har på ett enklare sätt och med mindre konsekvenser kunnat ställas om till distansutbildning. Försvarets har under året, i likhet med 2020, omhändertagit konsekvenser av pandemin genom en kombination av omplanering, ändrade pedagogiska upplägg och alternativa utbildningsmetoder. Inget program eller utbildning har ställts in och samtliga officersaspiranter som har nått godkänt resultat har kunnat anställas efter slutförd utbildning.

Resultatet av årets rekrytering överträffade förväntningarna och bedöms bland annat vara en direkt och indirekt följd av omvärldsläget, signaleffekten av Försvarets stärkta finansiering genom det senaste försvarsbeslutet samt det successivt ökade antalet värnpliktiga inklusive befälsvärnpliktiga. Det sammantagna resultatet för 2021 ger vid handen att antalet anställda yrkesofficerare är nära 9 400 vid årsskiftet, vilket är i linje med planerad tillväxttakt.

Reservofficersutbildning

Avsnittet omfattar Försvarets reservofficersutbildning och redovisar uppfyllnad av kvantitativa mål som också är redovisade i detalj i tabell 11 i avsnittet om öka andelen kvinnor.

Reservofficersutbildningen (ROU) riktar sig till gruppbefäl, soldater och sjömän samt värnpliktiga som har avlagt högskoleförberedande gymnasieexamen. Utbildningen är tolv månader och kan påbörjas direkt efter genomförd grundutbildning med värnplikt. Efter godkänd utbildning kan individen anställas som tidvis tjänstgörande officer.

Anpassad reservofficersutbildning (AROU) riktar sig till erfarna anställda gruppchefer, soldater och sjömän. Utbildningen genomförs antingen sammanhållet under en termin eller som delad utbildning under två på varandra följande somrar. Oavsett utformning är utbildningslängden totalt 20 veckor. Efter godkänd utbildning är individen anställningsbar som tidvis tjänstgörande specialistofficer.

Antalet studerande vid ROU och AROU uppgick till drygt 50 vilket innebär att måttalet för 2021 har uppnåtts. Nyutbildade reservofficerare har beretts möjlighet att tjänstgöra vid förband direkt efter avslutad och godkänd utbildning med avsikt att befästa kunskaper i praktisk tillämpning.

Under perioden 2017-2020 har ett kompetensutvecklingsprojekt riktat mot reservofficerare genomförts. Den ursprungliga planen var att avsätta tio miljoner kronor per år med ambitionen att kompetensutveckla 200 reservofficerare årligen under perioden. Projektet har under året följts upp och utvärderats. Utfallet blev väsentligt lägre då endast två miljoner kronor har förbrukats och endast 100 reservofficerare totalt, fördelat på en handfull regementen och flottiljer, har genomgått kompetensutveckling inom projektet. Underutnyttjandet av medlen kan förklaras av att krigsorganisationens behov under perioden visade sig vara mindre än vad den initiala analysen gav vid handen. För de reservofficerare som deltog har projektet primärt resulterat i individuell kompetensutveckling.

Jämställdhet och jämlikhet

Jämställdhet och jämlikhet utgör en del av de demokratiska värden som Försvarmakten försvarar. Jämställdhet och jämlikhetsarbetet bidrar till en långsiktigt hållbar personalförsörjning genom att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare ur breda målgrupper.

Försvarmaktens uppdrag och arbete med jämställdhet och jämlikhet beskrivs dels i efterföljande avsnitt, dels i huvuddokumentet under rubriken *Genomförandet av den nationella handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet*. Detta utgör det sammantagna arbetet som bedrivs på området.

Myndigheten har fortsatt arbetet med att etablera strategin för jämställdhetsintegrering bland annat genom utökade utbildningsinsatser i jämställdhetsintegrering för högre chefer.

Vidare har arbetet för att förebygga och hantera ärenden av ovälkommet beteende fortskridit, där framsteg gjorts avseende systematiskt arbete samt en enhetlig hantering.

Försvarmakten bedömer att det sammantagna arbetet med jämställdhet och jämlikhet ger resultat. Som exempel har andelen kvinnor vid grundutbildning och officersutbildningarna ökat. Dock kvarstår utmaningar avseende de militära personalkategorierna.

Arbetet med jämställdhetsintegrering

Försvarmakten ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken. Redovisningen ska, där det är relevant, vara uppdelad på kön samt innehålla en analys och bedömning av eventuella skillnader mellan kvinnor och män.

Försvarmakten ska bidra till måluppfyllnad av jämställdhetspolitiken vars övergripande mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Regeringen har angett strategin för att nå de jämställdhetspolitiska målen, jämställdhetsintegrering, vilket innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i ordinarie berednings- och beslutsprocesser. Försvarmaktens mål för året var att lägga grunden för arbetet med strategin, det vill säga skapa förutsättningar för att jämställdhetsperspektiv ska kunna tillämpas systematiskt.

Försvarmakten har under året tagit fram en inriktning för arbetet med jämställdhetsintegrering 2022 – 2025. Inriktningen utgör Försvarmaktens tolkning och nedbrytning av de jämställdhetspolitiska målen, och fastställer myndighetens mål och prioriteringar för de kommande åren. Försvarmakten avser att under kommande tidsperiod fokusera arbetet mot delmålen en jämn fördelning av makt och inflytande, jämställd hälsa samt att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. För det fortsatta arbetet prioriteras särskilt arbete inom områdena personal, materiel samt jämställdhet i militära operationer.

Arbetet med att jämställdhetsintegrera styrning och uppföljning har fortgått, genom att integrera myndighetens tidigare separata jämställdhets- och jämlikhetsplan i ordinarie styrande dokument samt planerings- och uppföljningsprocesser. Detta utgör en grund i strategin, och att arbetet inte ska ledas, styras och följas upp i separata sidospår.

En förutsättning för arbetet med jämställdhetsintegrering är att perspektivet integreras i samtliga verksamhetsområden och på alla nivåer, det vill säga att arbetet inte avgränsas till att bedrivas inom exempelvis personalområdet. För detta krävs en bred förståelse bland chefer med ansvar inom olika verksamhetsområden. Under 2021 har ambitionsnivån höjts avseende den största utbildningsinsatsen inom jämställdhetsintegrering,

jämställdhetsintegrering för högre chefer (tidigare gender coach programmet). Inledningsvis riktades utbildningen till chefer på OF/CF 6 och högre (generaler, amiraler och civila motsvarigheter). Under 2021 har utbildningen breddats till att även omfatta chefer på nivå OF/CF 5 (överstar, kommandörer och civila motsvarigheter) och under året har 45 chefer (varav 8 kvinnor) påbörjat utbildningen som löper över ca tolv månader. Ambitionsökningen har inneburit att den totala målgruppen blivit större, det vill säga, fler chefer har involverats i arbetet med jämställdhetsintegrering. Utbildningen omfattar lärandeseminarier, coaching, analys av egen verksamhet och arbete med att integrera jämställdhetsperspektiv i egna besluts- och beredningsprocesser.

Det föreligger alltså utmaningar med att integrera jämställdhetsperspektiv i verksamhetens olika typer av berednings- och beslutsprocesser. Bland annat har det för ändamålet uppkomna utbildningsbehovet inte kunnat tillgodoses fullt ut i kombination med att befintligt stödmaterial har uppfattats som otillräckligt i delar av organisationen. Försvarsmaktens bedömning är att jämställdhetsintegreringen har utvecklats i en positiv riktning, genom ökat engagemang i en bredare chefskrets, genom att uppdrag och uppföljning sker integrerat i ordinarie ledningsprocesser och genom att myndigheten lagt en inriktning inklusive prioriteringar för de kommande åren. Myndighetens bedömning är dock att arbete kvarstår för att skapa förutsättningar för fortsatt implementering av strategin, vilket även kommer att prioriteras inom ramen för nämnda inriktning.

Arbetet med jämställdhetsintegrering inom materielanskaffning

Försvarsmakten ska särskilt redovisa vilka åtgärder som är vidtagna för att säkerställa att den materiel som anskaffas är ändamålsenligt utformad för såväl kvinnor som för män. Redovisningen ska omfatta vilka parametrar som ingår i kravställningarna liksom vilka antaganden om rekryteringsbasen som myndigheten gör.

RB p 6
(del av)

Försvarsmakten ska, liksom samtliga leverantörer, arbeta utifrån ett jämställdhetsperspektiv i alla livscykelkedan avseende materiel (utforma koncept, utveckla, producera, vidmakthålla och avveckla materiel). Myndigheten vidtar ett antal åtgärder för att den materiel som anskaffas ska passa såväl män som kvinnor, det vill säga människor med olika kroppsdimensioner, vilket kan variera avsevärt både inom gruppen män och inom gruppen kvinnor. Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV) arbetar enligt en HFI-process inom ramen för anskaffningsprocessen.

Human Factors Integration (HFI) är en systematisk process som fokuserar på att identifiera och lösa människo-relaterade frågor inom materieförsörjningen genom att säkerställa en balanserad utveckling av både teknologiska och mänskliga aspekter. Detta innebär att Försvarsmaktens krav på materielen säkerställer att personalens behov vad gäller passform, användbarhet och funktionalitet oavsett kön och storlek omhändertas.

Materiel som Försvarsmakten anskaffar är av olika karaktär. Viss materiel måste anskaffas till alla kroppsdimensioner, annan materiel kan anpassas inom vissa parametrar. En del materiel går inte att anpassa och får därför anskaffas i olika varianter till kvinnor respektive till män. En utmaning är anskaffning av den materiel som ska kunna användas av alla, exempelvis kan nämnas uniformer, kroppsskydd, ryggsäckar, eldhandvapen eller standardfordon. Det behöver finnas tillräckligt antal storlekar eller inställningsmöjlighet av materielen så att den kan användas av all personal som den är avsedd för.

Val av parametrar som ingår i kravställningarna beror på vilken materiel som krävs. Huvudparametrarna är längd, vikt, kroppsomfång (inklusive byst), samt muskelmassa (i syfte att utrustningen inte blir för tung). Andra parametrar kan vara längd på armar och ben, synkrav eller huvudomfång.

Jämställdhetsperspektiv tillämpas under hela anskaffningsprocessen (inklusive utprovning av materielen innan anskaffning). För att säkerställa materielns användbarhet krävs det i målsättningsarbetet. Kravställningarna omsätts till specifikationer i projektarbetet och ligger till grund för upphandlingsarbetet.

Exempel på materielanskaffning under året, där jämställdhetsperspektivet (HFI) givits en stor roll, är ny stridsuniform, övrig personlig utrustning samt ny tjänsteuniform. I arbetet med personlig utrustning inklusive ny stridsuniform har det varit centralt att både kvinnor och män deltagit i utprovningen. Testgruppen har bestått av 25 procent kvinnor. Resultatet är bland annat att det kommer att anskaffas uniformer i fler storlekar än tidigare. I målsättningsarbetet med ny tjänsteuniform är utgångspunkten att anskaffa en uniform för kvinnor respektive män i stället för som tidigare en unisexuniform, vilken i princip varit utformad för män i traditionella mansstorlekar.

För information om rekryteringsbasen och personalflöden, se under rubriken *Åtgärder för att öka andelen kvinnor*.

Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering

Försvarmakten ska bedriva ett systematiskt arbete för att förebygga diskriminering och ovälkommet beteende. Försvarmakten har valt att ta ett helhetsgrepp kring kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Det förebyggande arbetet tillsammans med anmälnings- och utredningsförfarandet är detsamma oavsett form av ovälkommet beteende.

Försvarmaktens målsättning är att samtliga ärenden av ovälkommet beteende ska hanteras på ett professionellt, sakligt och enhetligt sätt i hela myndigheten. Vidare är målet att i ett tidigt skede agera på riskfaktorer, och på så sätt förebygga att ärenden eskalerar till ovälkommet beteende.

Projektet *Utredningsstöd Ovälkommet Beteende* har under året omvandlats till en permanent funktion i myndigheten. Funktionen har i uppdrag att vägleda, utgöra utredningsstöd samt följa upp ärenden av ovälkommet beteende. Under året har ett antal utbildningsinsatser samt internkommunikation genomförts, i syfte att stärka implementeringen av en försvarmaktsgemensam hantering av ärenden. Försvarmakten gör bedömningen att implementeringen kommit en bra bit på väg, bland annat genom att funktionen blivit mer känd, men att fortsatt arbete kvarstår för att säkerställa en kvalitetsssäkrad och enhetlig hantering.

Funktionen har även arbetat för att säkerställa tillräckliga utredningsresurser genom uppbyggnad av ett nätverk och utbildning i utredningsmetodik. Det har under året funnits utmaningar med resurser, det vill säga utredare med kompetens och tid att genomföra utredningar, vilket gjort att frågan blivit högt prioriterad. Arbetet fortgår med att kompetensutveckla och säkerställa redundans bland utredare för att myndighetens hantering ska bli hållbar över tid.

Det förebyggande arbetet har fokuserats mot utvecklad systematik. Försvarmakten gör bedömningen att systematiken har utvecklats i en positiv riktning jämfört med föregående år, delvis till följd av utvecklad uppföljning på området. Behov kvarstår att utveckla det förebyggande arbetet till att inkludera samtliga diskrimineringsgrunder och inte enbart kön, samt att omfatta diskrimineringslagens samtliga områden.

Försvarmakten har inte genomfört någon medarbetarundersökning under 2021, vilket innebär att siffror saknas på upplevelser av ovälkommet beteende jämfört med föregående år. En fördjupad analys av resultatet i medarbetarundersökningen 2020 visar att de som upplevt ovälkommet beteende skattar sin arbetssituation och arbetsplats signifikant lägre än den som inte varit med om ovälkommet beteende. Vidare har personer som svarat att de fortfarande befinner sig i en utsatt situation en betydligt sämre upplevelse av sin arbetssituation än de som svarat att de inte längre upplever sig utsatta för ovälkommet beteende. Det innebär att det är av största vikt för individens upplevelse av arbetsplatsen att det ovälkomna beteendet får ett avslut. Resultatet betonar vikten av att fortsätta ansträngningarna för att stärka såväl det proaktiva som reaktiva arbetet mot diskriminering och ovälkommet beteende.

Åtgärder för att öka andelen kvinnor

Att öka andelen kvinnor är en förutsättning för långsiktigt hållbar personalförsörjning och myndighetens tillväxt i såväl grundorganisationen som krigsorganisationen. För att öka andelen kvinnor på alla nivåer pågår ett långsiktigt arbete med attraktionsskapande aktiviteter inom rekrytering och personalutveckling. Försvarmakten har uttalade målsättningar avseende andelen kvinnor i respektive personal- eller utbildningskategori.

Försvarmakten verkar för att öka kvinnors förtroende för och kunskap om myndigheten genom riktade kommunikationsinsatser exempelvis skolinformatörer vilket beskrivs under rubriken *Grundutbildning med värnplikt*. Vidare arbetar förbanden löpande med åtgärder såsom PRAO, prova på-helger och informationsträffar som syftar till att skapa intresse och sprida kunskap bland yngre målgrupper. Arbetet som beskrivs under rubrikerna *Likabehandling och icke-diskriminering* samt *Jämställdhetsintegrering* är också att betrakta som åtgärder för att öka andelen kvinnor.

I tabell 11 redovisas andelen kvinnor per personal- och utbildningskategori relativt myndighetens målsättningar. Gällande målsättningar sträcker sig fram till och med 2023. I tabellen redovisas utfall för de som påbörjat eller slutfört GU under respektive år, exempelvis har de som påbörjat GU 2020 till huvuddel slutfört grundutbildningen först under 2021.

Personalkategori/utbildning	Påbörjat GU	Slutfört GU	Påbörjat OP	Påbörjat SOU	OFF/K	SO/K	CVAT	GSS/K	GSS/T
Mål för andel kvinnor 2023	25%	25%	25%	25%	7,9%	14%	40%	21%	21%
Utfall 2021	21%	17%	29%	15%	8,3%	9%	39%	15%	12%
Utfall 2020	18%	15%	26%	10%	7,8%	9%	39%	13%	11%
Utfall 2019	16%	15%	19%	14%	7,2%	9%	38%	12%	11%

Tabell 11 Andel kvinnor per personalkategori och utbildning

I avsnittet om *Grundutbildning med värnplikt (GU)* redovisas en ökad andel kvinnor som påbörjat utbildning under 2021. Av tabell 11 framgår att andelen som påbörjat grundutbildning med värnplikt har ökat med tre procentenheter relativt 2020 vilket är en positiv utveckling. Att andelen kvinnor under GU ökar har påtaglig betydelse för att i förlängningen påverka andelsförhållandet i de militära personalkategorierna. Den som har genomfört grundutbildning med värnplikt med godkänt resultat är krigsplaceringsbar och kvalificerar sig samtidigt för anställning. Att grundutbildningsvolymen successivt kommer att öka de närmaste åren innebär således en ökad potential för att attrahera fler kvinnor. Det är därför av stor vikt att Försvarsmakten tillsammans med Plikt- och prövningsverket fortsätter arbetet för att öka andelen kvinnor genom hela processen, från mönstringsunderlag till krigsplacering.

Andelen kvinnor som påbörjat officersprogrammet och specialistofficersutbildningen har ökat med tre respektive fem procentenheter relativt 2020 (se tabell 11). För officersprogrammet innebär det att målet överträffas medan specialistofficersprogrammet fortsatt ligger under målsättningen. Ökningen av andelen kvinnor har åstadkommit dels genom resultatorienterat arbete med att rekrytera kvinnor, dels genom att rekryteringsbasen består av ett ökande antal kvinnor för varje år. Även andelen kvinnor vid officersprogrammet och specialistofficersprogrammet gynnas av den ökade andelen kvinnor vid grundutbildning med värnplikt. Av de som antas till officersutbildningen rekryteras huvuddelen ur den grupp som slutfört grundutbildning med värnplikt. Till specialistofficersutbildningen rekryteras företrädesvis GSS/K men även till del de som slutfört grundutbildningen.

I de militära personalkategorierna ökar antalet kvinnor, men även antalet män fortsätter att öka. Detta innebär att det finns en viss trögrörlighet i att förändra andelsförhållandet mellan kvinnor och män. Detta trots att både antal och andel kvinnor som genomför GU och yrkesofficersutbildningar ökar.

I personalkategori OFF/K uppnås målsättningen med 0,4 procentenheters marginal. Jämfört med föregående år har andelen kvinnor ökat med 0,5 procentenheter. Den ökade andelen kvinnor vid officersprogrammet är inte tillräcklig för att utgöra den huvudsakliga grunden till ökad andel kvinnor i denna numerärt stora personalkategori. Ökningen beror istället primärt på att det främst är män som går i pension och att det är fler än det totala antalet officerare som anställs efter examen från officersprogrammet.

Andelen kvinnor i kategorin SO/K når ännu inte målsättningen 14 procent. Utfallet för året uppgick till 9,3 procent vilket är i nivå med föregående år. Med nuvarande inflöde av kvinnor blir förändringen, uttryckt som andel, begränsad. Vid återanställningar av yrkesofficerare anställs dessa i regel som specialistofficer. I och med att majoriteten av de som återanställts är män påverkas andelen kvinnor som är specialistofficerare negativt.

För personalkategorin GSS/K är målsättningen att senast 2023 uppnå en andel om minst 21 procent kvinnor. Utfallet för 2021 uppgick till 15 procent. Försvarsmaktens bedömning är att årets ökning om två procentenheter korrelerar med vidtagna rekryteringsåtgärder. Att andelen kvinnor ökar bedöms även ha ett starkt samband med den ökade andelen kvinnor vid grundutbildning då de utgör en primär rekryteringsbas till kategorin.

Även för personalkategori GSS/T är målsättningen att andelen kvinnor minst ska uppgå till 21 procent 2023. Jämfört med 2020 har andelen kvinnor ökat med knappt en procentenhet under året, från 10,7 till 11,5 procent.

Kategorin GSS/T gynnas av att andelen kvinnor vid grundutbildning och i personalkategorin GSS/K ökar eftersom dessa utgör den huvudsakliga rekryteringsbasen.

Sedan 2020 har andelen kvinnor i personalkategori CVAT ökat och uppgick vid årets slut till 39 procent vilket är mycket nära målsättningen att underrepresenterat kön ska uppgå till minst 40 procent. Försvarmaktens rekrytering av civilanställd personal har under året dock bidragit till en jämnare fördelning mellan antalet kvinnor och män.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljö är en integrerad del av Försvarmaktens verksamhet där riskmedvetenhet och riskhantering är centrala beståndsdelar som måste kunna hanteras i komplexa och ibland farliga situationer. Planer och uppgifter för arbetsmiljöarbetet styrs huvudsakligen genom Försvarmaktens arbetsordning och verksamhetsuppdrag. Med grund i det externa regelverket är de interna reglerna och bestämmelserna, vilka syftar till att främja hälsa och säkerhet samt reducera risker för tillbud och olyckor, mer omfattande till följd av verksamhetens specifika karaktär. Arbetsmiljölagen har ålagt arbetsgivaren ansvar för att riskbedöma och reglera farlig verksamhet.

Under år 2021 har ingen anställd, avtalspersonal eller värnpliktig förolyckats på grund av olycksfall eller arbetsrelaterad sjukdom.

Arbetsmiljöarbetet har i hög grad påverkats av konsekvenserna till följd av pandemin. och har i konkret handling visat på ändamålsenlighet då smittspridning effektivt kunnat begränsas på arbetsplatser. Det har åstadkommit genom åtgärder som till exempel informationsspridning om smitta, begränsningar i resandet, minskat antal fysiska möten, riskbedömningar inför övningar, inställda permissionsresor för värnpliktiga, möjlighet att i större utsträckning arbeta hemifrån, utökade krav på att kunna hålla avstånd samt ökade möjligheter till att kunna hålla en god handhygien.

Flera olika indikatorer pekar mot att huvuddelen av de anställda uppfattar arbetsmiljön som god. Några exempel är bland andra att sjuktalet generellt sett är låga, att huvuddelen av medarbetarna har högt förtroende för sin närmaste chef, att antalet förtidsavgångar är få, att förbandsandan upplevs vara stark samt att möjligheterna till fysisk träning under arbetstid är goda. En erfarenhet från 2021 är att Försvarmakten behöver fortsätta utveckla sin förmåga att förebygga oönskade beteenden och bättre kunna, med olika utbildningsinsatser, möta olika chefsnivåers behov av kunskaper och förmågor i en växande organisation.

Resultat eller effekten av genomförda utbildningsinsatser under 2021 kan tidigast ses vid den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2022. Under 2021 har utveckling av en ny gemensam arbetsmiljöutbildning påbörjats i syfte att bättre möta verksamhetens olika behov och olika chefsrollers krav på kunskaper och förmågor.

Av de fyra skadetyperna (olycka, sjukdom, färdolycksfall och fritidsskada) är den procentuella fördelningen mellan dessa relativt stabil mellan åren. Olycksfallen är helt dominerande bland anmälda arbetsskador, då de svarar för cirka 83 procent (1 504) jämfört med cirka 90 procent 2020 (1 842). Antalet anmälda olycksfall 2021 enligt det senast aktuella underlaget⁴ var 338 färre än jämfört med utfallet för år 2020. Flertalet, cirka 73 procent, av de anmälda olycksfallen, har inte medfört frånvaro eller på annat sätt haft påverkan på tjänsten. Andelen anmälda arbetsskador bland kvinnor är 23 procent och ligger i nivå med utfallen för 2020 och 2019 (23 respektive 25 procent). Under de senaste tre åren är andelen skador bland kvinnor högre än vad de var under perioden 2015 – 2018, då kvinnor svarade för 16 – 19 procent av anmälda arbetsskador.

⁴ Jämförelsen med föregående år är behäftad med viss osäkerhet då 2021 års utfall endast omfattar perioden fram till och med 2021-11-15

Sjukfrånvaro

Försvarmakten ska återrapportera sjukfrånvaron i myndigheten enligt förordning samt enligt Ekonomistyrningsverkets författning.

Försvarmakten har för år 2021 en fortsatt låg sjukfrånvaro. Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,4 procentenheter i jämförelse med föregående år. Vid jämförelse med 2019, som är det senaste året som inte påverkats av pandemin, var dock den totala andelen sjukfrånvaro högre.

Jämfört med föregående år var sjukfrånvaron lägre för både kvinnor och män, samt för samtliga ålderskategorier (se tabell 12). Den största minskningen har skett i ålderskategorin 50 år eller över och för kvinnor som minskat med drygt 0,6 respektive 0,7 procentenheter.

Långtidssjukfrånvarons andel av sjukfrånvaron har ökat från att utgöra drygt 31 procent till att utgöra drygt 39 procent. Förändringen kan härledas till en minskad andel korttidssjukfrånvaro till följd av lättnaderna i Folkhälsomyndighetens rekommendationer under sista halvåret 2021 i kombination med att möjligheterna att arbeta hemifrån utvecklats. Relativt 2019 kan detta ses som en återgång till för Försvarmakten mer normala värden.

Det något högre utfallet för sjukfrånvaro 2021 jämfört med 2019 bedöms bero på att en del av de anställda, främst inom ålderskategorierna -29 och 30-49 år, haft det svårare att genomföra sitt arbete på distans än anställda över 49 år vilka, på en generell nivå, har arbeten som inte kräver samma fysiska närvaro på arbetsplatsen.

Rådande pandemi och Folkhälsomyndighetens rekommendationer har påverkat större delen av år 2021 och är en starkt förklarande faktor till förändringar i sjukfrånvaro. De riktlinjer som Försvarmakten tillämpat under pandemin har syftat till att minska smittspridning med bibehållen förmåga att lösa Försvarmaktens huvuduppgifter.

Sjukfrånvaro (%)	2021	2020	2019
Andel total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	2,46	2,89	2,05
Andel långtidssjukskrivning av total sjukfrånvaro (avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer)	39,12	31,49	45,47
Kvinnor	3,81	4,58	3,63
Män	2,10	2,47	1,68
Kvinnor och män:			
- 29 år	1,97	2,34	1,37
30 - 49 år	2,39	2,71	1,84
50 år -	3,01	3,67	2,95

Tabell 12 Sjukfrånvaro

Personalstatistik

Detta avsnitt innehåller kompletterande statistik avseende personal och personalförsörjning. Tabell 14 redovisar hur Försvarsmaktens personal disponerats för internationella insatser och annan utlandstjänstgöring under året. Tabell 15 redovisar medelåldern för olika personalkategorier. Slutligen visar figurerna 1-7 åldersstrukturer för anställda kvinnor och män inom de olika personalkategorierna.

Personal vid internationella insatser och annan utlandstjänstgöring

Försvarsmaktens bemanning inom ramen för internationella militära insatser och annan utlandstjänstgöring redovisas i tabell 13. Av redovisningen framgår antalet befattningar i de olika uppdragen samt antalet individer per kön och personalkategori som under 2021 har bemannat dessa befattningar.

Den övre delen av tabell 13 redovisar bemanningen av befattningar i internationella militära insatser. Antalet bemannade befattningar är jämförbara med 2020. OIR Irak har endast bemannats med stabsbefattningar då förutsättningar att lösa uppdraget i övrigt saknas. *NATO Mission Iraq* (NMI) har bemannats med en befattningshavare men redovisas i underlaget vid OIR Irak. RSM Afghanistan avslutades under första halvåret. UNMHA Jemen har ej bemannats under 2021 till följd av oacceptabel risk för personalen.

I nedre delen av tabell 13 redovisas annan utlandstjänstgöring som inte hänförs till internationell militär insats. Med annan utlandstjänstgöring avses här tjänstgöring utomlands med stöd av det statliga ramavtalet *Avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands* (URA). Avtalet omfattar utlandstjänstgöring under en period om minst två månader. Kortare tjänstgöring utomlands benämns i Försvarsmakten som utrikes tjänsteresa och ingår inte i redovisad statistik i personalbilagan.

Jämfört med föregående år har det skett en ökning av antalet elever vid utländska skolor. Detta beror främst på att de pandemirelaterade restriktionerna lättades under andra halvåret av 2021 vilket gav möjlighet att återta utbildningsplatser. Elevbefattningarna kan, beroende på utbildning, omsättas av två till tre elever under samma kalenderår. För 2021 har Försvarsmakten haft utökade tjänster i Europa på grund av Sveriges ordförandeskap i OSSE, men därutöver har verksamheten utgjorts av rutinmässiga rotationer.

Den, med stöd av URA, utlandstjänstgörande personalen är likt föregående år huvudsakligen placerad i befattningar som attachéer, elever vid utländska skolor, stabsofficerare vid olika internationella militära organisationer samt befattningar inom *Heavy Airlift Wing* (HAW) i Ungern.

Insatser	Antal befattningar	Antal individer per personalkategori																		Personal som har direktrekryterats till insatsen	Not
		Yrkes-officerare			Reservofficerare			GSS/K			GSS/T			Civila arbetstagare							
		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav						
			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män			
I internationell militär insats:																					
Task Force Takuba Mali																				1	
MINUSMA Mali	220	732	174	8	166	40	8	32	371	21	350	72	5	67	43	17	26	32	7	25	
OIR Irak	55	13	10	1	9	2	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
RSM Afghanistan	16	16	9	2	7	2	0	2	3	1	2	1	1	0	1	1	0	0	0	0	
EUTM Somalia	10	18	17	2	15	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EUTM Mali	8	24	18	4	14	1	0	1	4	1	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
EUTM RCA	9	25	11	0	11	4	0	4	8	0	8	0	0	0	0	0	0	2	0	2	
KFOR Kosovo	5	6	5	0	5	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
NATO Mission Iraq (NMI)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
UNTSO Mellanöstern	7	12	9	2	7	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
UNMOGIP Ind/Pak	5	8	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
NNSC Sydkorea	5	10	10	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
MINURSO Västsahara	2	4	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
UNMHA Jemen	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Annan tjänstgöring:																					
Attachéer	33	32	31	1	30	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Försvarsassistenter	4	4	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	
Stab Nato	18	20	19	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
Stab EU	13	13	12	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	
EU OHQ Atalanta	3	5	5	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EU OHQ Sophia	2	3	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EEAS Ukraina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
EEAS Kenya	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Förbindelseofficerare	19	23	23	3	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utvecklingsofficerare	5	6	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	
Lärare utländsk skola	4	4	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Elever utländsk skola	45	60	53	4	49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	7	0	0	0	
SWAFSG Thailand	3	4	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
UNIFIER	4	7	6	2	4	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
HAW Ungern	29	34	27	2	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	3	4	0	0	0	
Summa	183	216	191	14	177	4	0	4	1	0	1	0	0	0	20	6	14	0	0	0	
2021 Totalt	183	216	191	14	177	4	0	4	1	0	1	0	0	0	20	6	14	0	0	0	
Jämförelsetal:																					
2020 Totalt	520	1 125	505	36	469	37	6	31	406	40	366	60	8	52	66	17	49	51	6	45	
2019 Totalt	537	1 424	570	37	533	85	12	73	568	45	523	86	18	68	74	24	50	41	12	29	

Tabell 13 Personal som tjänstgjort utomlands 2021

1. Insatsen TAKUBA utgör inte en del av redovisningen då information om hur insatsen bemannas omfattas av sekretess.

Medelålder

Medelåldern per personalkategori och kön redovisas i tabell 14. Utfallet per årsslut är, sett till Försvarmakten totalt, i stort oförändrat relativt föregående år. I samtliga kategorier framgår att kvinnornas medelålder är lägre än männens.

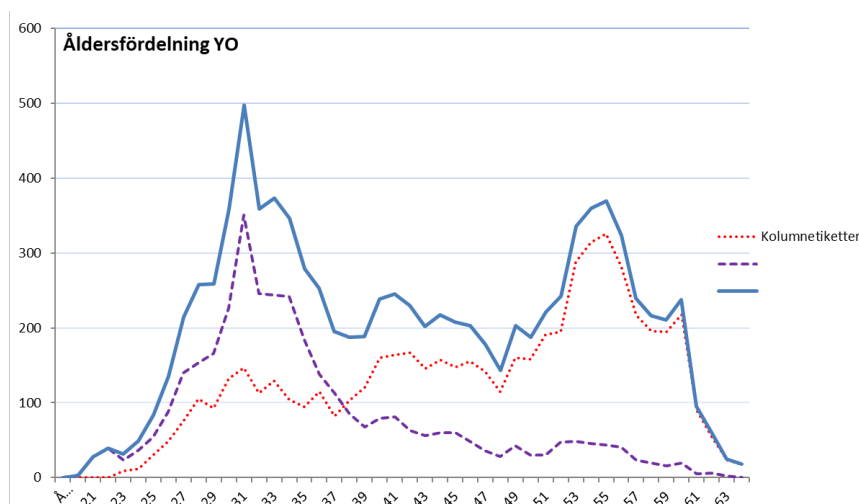
Personalkategori	Medelålder								
	Försvarmakten totalt			Kvinnor			Män		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019	2021	2020	2019
OFF/K, SO/K	43	43	43	38	38	38	43	43	43
OFF/T, SO/T	53	52	51	43	42	42	53	52	52
GSS/K	26	26	26	24	24	25	26	26	26
GSS/T	30	29	30	29	29	29	30	30	30
Civila arbetstagare	45	45	46	45	44	45	46	46	46
Försvarmakten totalt	41	41	41						

Tabell 14 Medelålder för anställd personal

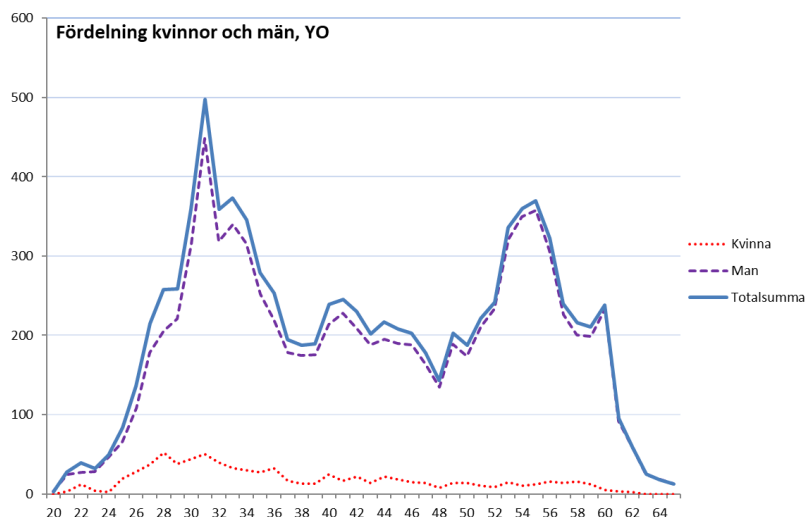
Åldersfördelning för respektive personalkategori samt uppdelning på kön

Åldersfördelningen för de olika personalkategorierna med anställd personal redovisas i figur 1-7. Det föreligger stora skillnader i åldersfördelning, bland annat framgår att det finns många yngre individer i kategorierna GSS/K och GSS/T. Både yrkes- och reservofficerare har en stor mängd anställda som uppnår pensionsålder de närmaste åren.

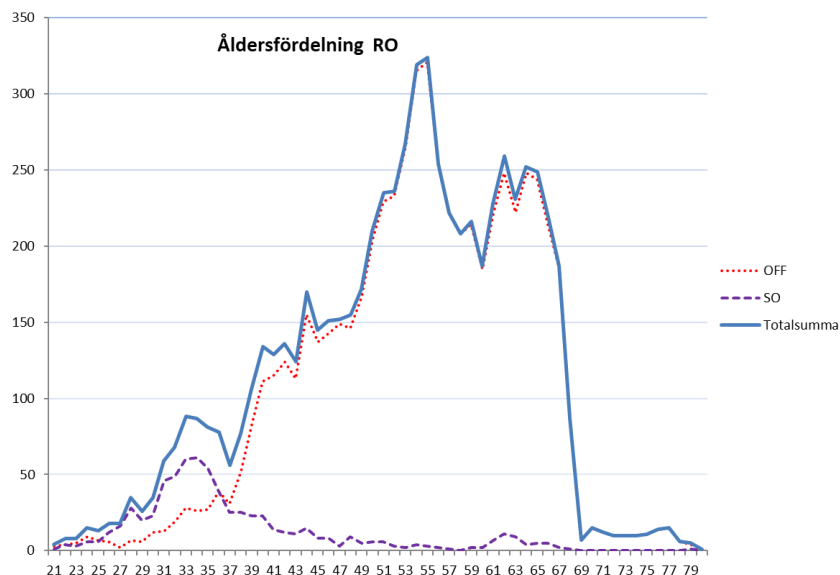
Vid utgången av 2021 var cirka 220 yrkesofficerare 61 år eller äldre. De kommande fem åren kommer nära 1 400 yrkesofficerare att uppnå ordinarie pensionsålder. Dessa pensionsavgångar består huvudsakligen av män, vilket medför en positiv påverkan på andelen kvinnor, i synnerhet gällande officerskategorin.

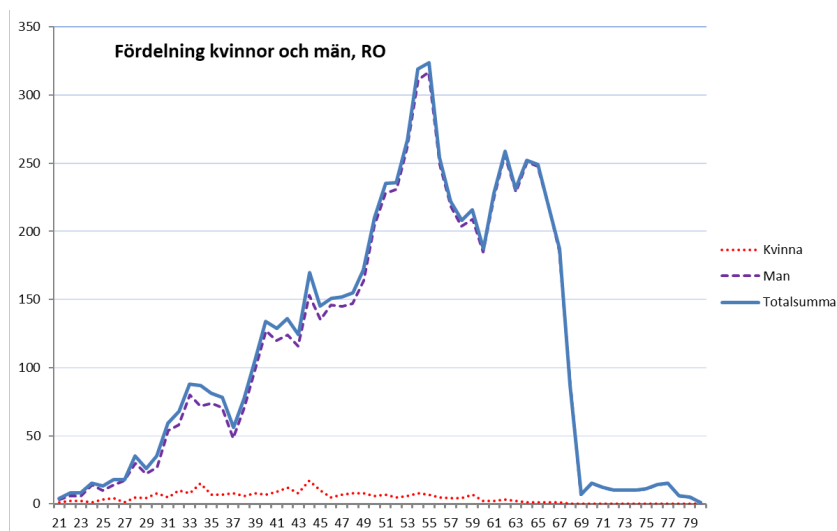
Figur 1 Åldersfördelning för yrkesofficerare

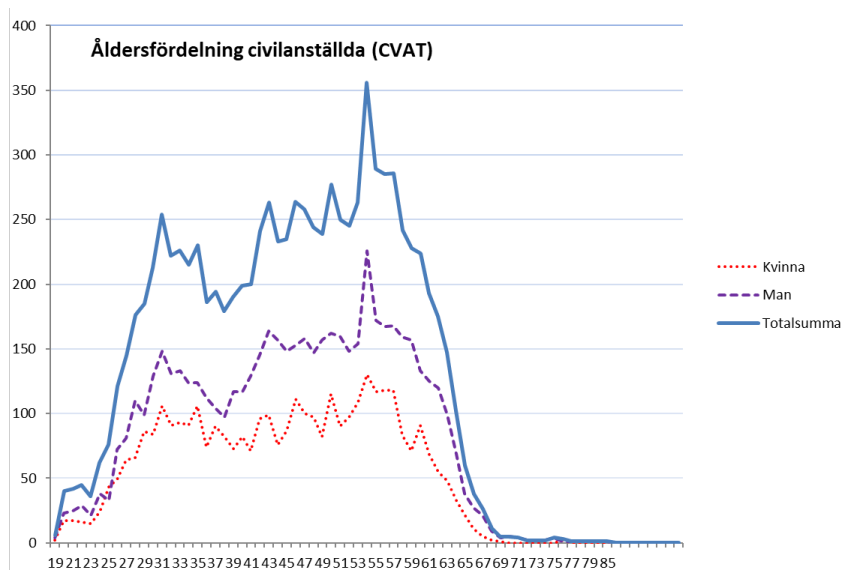
Figur 2 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön

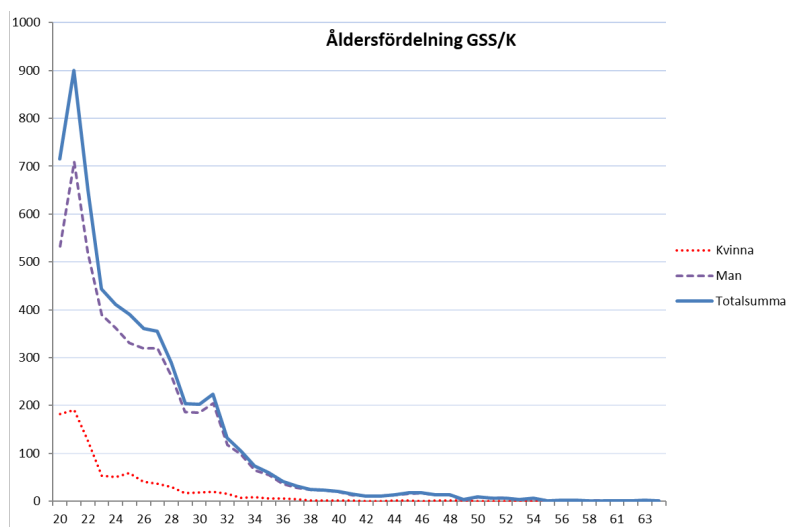
Figur 3 Åldersfördelning för reservofficerare

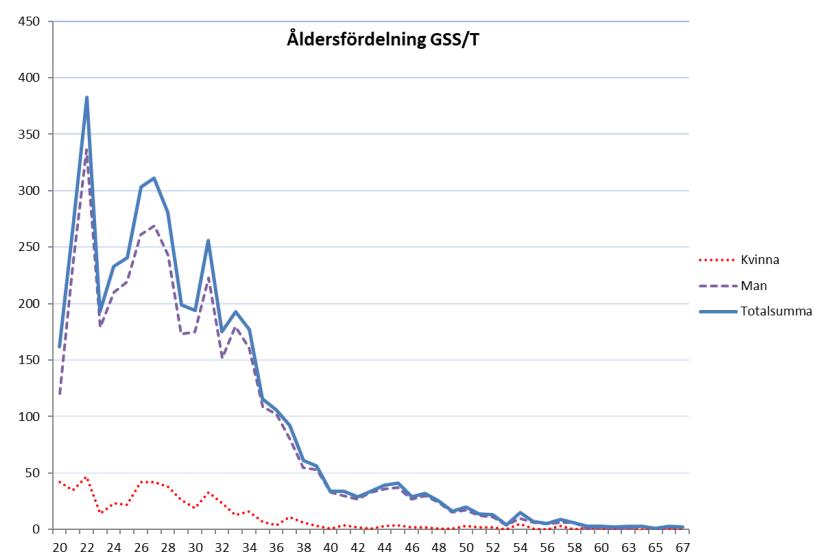
Figur 4 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön

Figur 5 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön

Figur 6 Åldersfördelning för GSS/K uppdelat på kön

Figur 7 Åldersfördelning för GSS/T uppdelat på kön

Innehållsförteckning

Materieförsörjning	1
Väsentlig verksamhet och ekonomi	1
Resultatredovisning investeringsplaner	2
Markmateriel	4
Marinmateriel	5
Flygmateriel	7
Lednings- och underrättelsemateriel	8
Logistikmateriel	9
Övrig materiel, tjänster och anläggningar	10
Resultatredovisning materielinvesteringar	12
Verksamhetsredovisning av materielinvesteringar	13
Ekonomisk redovisning av materielinvesteringar	43
Effektivitet i materieförsörjningen	43

Tabellförteckning

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel	3
Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel	3
Tabell 3 Viktigare leveranser av markmateriel	4
Tabell 4 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel	5
Tabell 5 Materielunderhåll markmateriel	5
Tabell 6 Viktigare leveranser av marinmateriel	6
Tabell 7 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel	6
Tabell 8 Materielunderhåll marinmateriel	6
Tabell 9 Viktigare leveranser av flygmateriel	7
Tabell 10 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel	7
Tabell 11 Materielunderhåll flygmateriel	8
Tabell 12 Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel	8
Tabell 13 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel	8
Tabell 14 Materielunderhåll lednings- och underrättelsemateriel	9
Tabell 15 Viktigare leveranser av logistikmateriel	9
Tabell 16 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel	9
Tabell 17 Materielunderhåll logistikmateriel	10
Tabell 18 Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar	10
Tabell 19 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar ..	10
Tabell 20 Materielunderhåll övrig materiel, tjänster och anläggningar	11

Materieförsörjning

Materielberättelsen redovisar resultatet av Försvarmaktens materieförsörjning under året. Uppnådda resultat och avvikelser redovisas utifrån Försvarmaktens materielplan för 2021 (MP 21), Investeringsplan för samhälls-investeringar enligt regleringsbrev för budgetåret 2021 och objektsredovisningar för bemyndigade investeringar. Resultatredovisningen omfattar främst genomförda viktiga leveranser och beställningar samt genomförd verksamhet avseende vidmakthållande och till det kopplat investeringsplanens ekonomiska utfall. Även viktiga verksamhetsförändringar som genomförts under året redovisas.

Väsentlig verksamhet och ekonomi

Försvarmaktens materielproduktion har under 2021 givit ett tillfredställande resultat sett till förutsättningarna. Pandemin har till del påverkat materiel- och vidmakthållandeproduktionen.

En större förändring av finansieringsstrukturen har implementerats från och med 1 januari 2021 genom överföring av materielunderhållet från anslagspost 1:1.1 *Förbandsverksamhet och beredskap* till anslagspost 1:1.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar*. Bedömningen är att samtliga åtgärder för att över tid bibehålla befintliga investeringars tekniska förmåga och prestanda nu inryms inom anslagsposten 1:1.3.

Under 2021 har införandet och utvecklingen av nya arbetssätt och ansvarsförhållanden med anledning av inrättade av försvarsgrensstaber fortsatt. Verksamheten kring leveranser med värdeöverföring från FMV till Försvarmakten, tidigare nämnt statskapitalöverföring, har ytterligare utvecklats och implementerats.

Materieförsörjningen har löpande anpassats mot aktuella produktionsprognoser främst genom tidigareläggning av planerad verksamhet i investeringsplanen. Inom anslagspost 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser* har FMV också reglerat liggande kreditskuld genom omplanering av uppdragen för anskaffning av ubåt typ Blekinge (A26) samt REMO stridsvagn 122 och stridsfordon 90. Försvarmakten har sammantaget genomfört materiel- och vidmakthållandeproduktion under året i enlighet med de finansiella villkoren för såväl anslagspost 1:1.3 *Vidmakthållande av anläggningar och materiel*, som anslagspost 1:3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, varvid ett visst anslagssparande nyttjats för anslagsposterna.

De mest omfattande leveranserna, ekonomiskt sett, har under året varit system för medelräckviddigt luftvärn (Patriot), helikopter 14 och leveranser avseende renovering och uppgradering av stridsvagn 122 och stridsfordon 90. De viktigaste leveransavvikelserna har bestått i försenade leveranser av nytt signalspaningsfartyg och korvetterna typ Gävle som skjutits till år 2022. Därutöver förekommer också försenade leveranser inom stridsflygsområdet.

Vidmakthållandet inklusive drift och underhåll av befintlig materiel till anbefalld status har till stora delar gått enligt plan med löpande leveranser av materielunderhåll (avhjälpande och förebyggande underhåll), teknisk order-modifiering samt leveranser av utbytesenheter och reservdelar. De huvudsakliga begränsningarna är kapacitetsbrist hos ett antal externa leverantörer och komponentbrist inom vissa sektorer samt påverkan av pandemin. För att uppnå enhetlig styrning av investeringar inom ramen för beslutade anslagspostvillkor har de lån som härrör till investeringar inom materielunderhåll amorterats av med 1 138 miljoner kronor under året.

Avsättningar har gjorts för perioden 2022-2026 för att hantera det ökade behovet av avveckling med den skuld som kommer uppstå. Avvecklingen ska skapa bättre förutsättningar för tillväxt, där främst förrådsytor behöver frigöras för nyanskaffad materiel och övriga beredskapsvaror.

Under året har en handlingsplan för jämställd materieförsörjning implementerats och tillämpats, vilket är ett resultat av jämställdhetsanalyser kopplade till den personliga utrustningen. Handlingsplanen täcker flera områden vars slutmål är materiel som i större utsträckning passar såväl män som kvinnor och individer med fler kroppsdimensioner. Arbetet redovisas även i *Personalberättelsen (bilaga 1)*.

Resurskontroller är genomförda i Västra militärregionen, i samverkan med Rikshemvärnschefen, vid Försvarsmaktens tekniska skolor (FMTS) och Helikopterflottiljen. Hos enheterna finns ett visst behov att överse processerna för förnödenhetsförsörjning och teknisk tjänst med bland annat riktlinjer för vård av materiel (VårdFM). I övrigt finns det även behov av infrastrukturella åtgärder. Under år 2022 kommer kontrollerna att följas upp för att säkerställa att uppkomna iakttagelser omhändertas. En uppföljningskontroll har genomförts vid Marinbasen där i stort sett samtliga iakttagelser från föregående års kontroll omhändertagits. Riksrevisionen har under perioden gjort förbandskontroller vid Skyddscentrum och vid P 4. En kontroll vid Livgardet har skjutits fram i tiden med anledning av pandemin. Vid kontrollerna har Riksrevisionen inte hittat några väsentliga brister. Utöver förbandskontrollerna har Riksrevisionen även besökt ett antal ammunitionsförråd vid två orter i Sverige.

Viktigare materielleveranser, lagda beställningar, väsentliga avvikelser samt resultatredovisning av väsentlig verksamhet redovisas nedan för respektive objektgrupp (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel o.s.v.).

Resultatredovisning investeringsplaner

Investeringsplaner enligt regleringsbrevet gäller som riktlinje för myndighetens samhällsinvesteringar.

I investeringsplanen för vidmakthållande, som belastar anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* (anslagspost 1:1.3), ingår återanskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Utöver investeringarna i beredskapstillgångar återfinns utfall för vidmakthållande inom de olika materielsystemen. Utfallen redovisas exklusive intäkter. I anslagspost 1:1.3 ingår även materielunderhåll, men som inte redovisas i investeringsplanen för vidmakthållande.

I investeringsplanen för anskaffning, som belastar anslag 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* (anslagsposter 1:3.1 och 1:3.2) och anslagspost 1:11.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen*, ingår anskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Anslaget finansierar även investeringar i form av renovering och modifiering stridsfordon, generalöversyn av fartyg, halvtidsmodifieringar av fartyg samt avveckling. Utfallen redovisas exklusive intäkter.

Betydande förändringar i vidmakthållande- och materielunderhållskostnader för större materielobjekt, i de fall sådana iakttagits, redovisas under avsnitt *Investeringsplan för vidmakthållande* för respektive objektgrupp.

Nedanstående ekonomiska redovisning ska inte betraktas som finansiell redovisning av berörda anslagsposter i formell mening, eftersom anslagsposterna 1:3.1 och 1:11.4 disponeras av FMV. För detta hänvisas till den finansiella redovisningen i respektive myndighets årsredovisning. Underlag för utfall som berör anslagsposterna 1:3.1 och 1:11.4 har inhämtats från FMV.

Kommentar utfall och trend i investeringsplaner

I detta avsnitt redovisas resultatet för investeringsplaner för vidmakthållande respektive anskaffning på aggregerad nivå. Resultatet för respektive objektgrupp (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel o.s.v.) redovisas under egna rubriker. Objektgruppsbenämningar har använts enligt budgetunderlag 2021 och avviker därför jämfört med regleringsbrev 2021 där bland annat stridskraftsbenämningar används.

Anslagspost 1:1.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* har för 2021 delats in i investeringsplan och materielunderhåll. Materielunderhåll redovisas under respektive materielområde. Investeringsplanen för vidmakthåll har inte kunnat genomföras enligt plan. De viktigaste anledningarna är pandemin som påverkat både Försvarsmakten och externa leverantörer, komponentbrist, bristande leverantörskapacitet samt större modifieringar som förskjutits i tid. Produktionen har därför planerats om vilket bidragit till att minska konsekvenserna.

Ramen för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, inklusive anslagsposten 1:11.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen*, har i huvudsak uppfyllts. Tillåtet anslagssparande inom ramen för de ekonomiska villkoren har till del utnyttjats. Utfallen med underskridande inom området för flygmateriel har kompensats med ett ökat utfall inom området för markmateriel respektive marinmateriel. Kompensationen har i huvudsak innehållit utökade och tidigarelagda uppdrag inom markmateriel samt inom marinmateriel omplanering av uppdraget för anskaffning av Ubåt typ Blekinge (A26) .

Övriga kommentarer framgår av noteringar nedan.

Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslaget 1:1	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Not
Vidmakthållande av befintliga investeringar	10 105	8 077	8 313	7 645	1
Varav investeringar i anläggningstillgångar	1 926	2 079	1 573	1 458	
Finansiering					
Varav anslaget 1:1	10 105	7 139	7 248	6 742	
Varav annan finansiering	-	938	1 066	903	2

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Noteringar:

- I beräknat och utfall ingår inte kostnader för materielunderhåll och amortering lån avseende investeringar inom materielunderhåll.
- Intäkterna har minskat med anledning av att materielunderhållet har överförts från anslagsposten 1:1.1 förbandsverksamheten. Det har resulterat att försäljningen av reservmateriel som tidigare skedde mellan anslagsposterna sker till större del inom anslagsposten 1:1.3.

Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3/1:11	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Not
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	18 467	18 338	15 434	14 142	
Varav investeringar i anläggningstillgångar	12 005	15 568	12 289	2 274	1, 2
Finansiering					
Varav anslaget 1:3	17 808	17 700	14 872	13 640	
Varav anslaget 1:11	659	628	535	473	
Varav annan finansiering	-	10	27	30	

Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Noteringar:

- Utöver redovisat utfall har ytterligare 2 644 miljoner kronor ackumulerats som investeringar i anläggningstillgångar. Dessa har finansierats av FMV kredit och ingår därför inte i årets utfall. Detta kommer att redovisas i tabellen ovan det år som krediterna avvecklas.
- 2019 redovisades bara investering i anläggningstillgångar i 1:3.2 och anläggningstillgångar som hade överförts till Försvarsmakten från FMV. Fr.o.m. 2020 avses, förutom 1:3.2, det som FMV har investerat i anläggningstillgångar (1:3.1) under budgetåret, exklusive 1:11.4, oavsett om det är en pågående anläggning eller en anläggning som har levererats (värdeöverferts) till Försvarsmakten.

Markmateriel

Under året har de 8 sista, av totalt 40, granatkastarpansarbandvagnar levererats till de mekaniserade bataljonerna. Artilleribataljonerna har tillförts fler artilleripjäser (Archer) med tillhörande ammunitionshanteringssystem. De mekaniserade bataljonerna har också fått fortsatta leveranser av renoverade stridsfordon 90 och stridsvagn 122.

Inom luftvärnet har den första eldenhet 103 (EldE 103, Patriot) levererats. Modifierade radarenheter (UndE 23) och modifierade eldenheter (EldE 97) samt luftvärnsledningscentral har slutlevererats till luftvärnsbataljonerna.

System för pansarvärnsrobot 56 har levererats för att utrusta främst områdesbaserade markstridsförband samt för att utöka möjligheten att öva pansarvärnsförmågan intill nytt pansarvärnsrobotsystem är levererat.

Under året har en stor mängd lastbilar, specialfordon och övriga hjulfordon med olika användningsområden levererats och fördelats inom hela Försvarsmakten.

Tidigare beställning gällande anskaffning av granatkastarpansarbandvagnar har utökats för att under kommande år leverera ytterligare 20 fordon. Beställningar inom ramen för stridsfordons- och stridsvagnssystem har också utökats för renovering och uppgradering av arméförbandens samtliga stridsfordon 90 och stridsvagn 122. Därutöver har beställning lagts för anskaffning av bandvagn 410 i ett multinationellt samarbete mellan flera europeiska länder. Slutligen har beställning lagts för nytt medelräckviddigt pansarvärnsrobotsystem.

Viktigare leveranser av markmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2021	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Bataljonsartilleri, granatkastarpansarbandvagn	40	8	40	2021	1
Lastbilar	-	305	-	-	2
Livstidsförlängda stridsfordon 90	417	67	201	2025	
Livstidsförlängda stridsvagn 122	120	29	44	2025	
REMO 77B Archer pjäser (Artillerisystem 08)	48	12	47	2022	
Insatsförmåga luftvärn (EldE 97)	8	2	8	2022	
Insatsförmåga luftvärn (UndE 23)	8	4	8	2022	
Medelräckviddigt luftvärn (EldE 103)	4	1	1	2025	
Pansarvärnsrobot 56	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	(redovisas ej här)	2021	

Tabell 3 Viktigare leveranser av markmateriel

Noteringar:

1. I Försvarsmaktens årsredovisning 2020 redovisades att 25 vagnar hade levererats. Rätt antal för 2020 ska vara 24 vagnar.
2. Omfattar bl.a. standardlastbilar, skåplastbilar, rullflakslastbilar, kylbilar och terränglastbilar. Planerat, totalt och slutredovisning redovisas ej då anskaffningen sker kontinuerligt i ett stort antal och succesiva beställningar.

Investeringsplaner markmateriel (arméstridskrafter)

Vidmakthållandet har genomförts enligt plan. Ökat utfall gentemot tidigare år beror huvudsakligen på att planerad verksamhet för 2019 och 2020 senarelagts till 2021.

Större delen i skillnaden mellan årets budget och utfall avseende anskaffning är tillförsel av bandvagnar för markledningsförmåga, tidigareläggning av fordonsleveranser och anskaffning av pansarvärnsrobot som totalt sett bidragit till att årets utfall för anskaffning av markmateriel ökat. Samtidigt har omplanering genomförts för uppdragen REMO stridsvagn 122 och stridsfordon 90, vilket givet en tidigarelagd kreditavveckling. Planerade leveranser inom flera större materielsystem, som luftvärnssystem 103, artillerisystem 08, granatkastarpansarbandvagnar samt modifierade stridsvagnar och stridsfordon, medför ett högre utfall för markmateriel 2021 jämfört med tidigare år.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Vidmakthållande Markmateriel inom 1:1	1 800	1 802	1 012	915
Anskaffning Markmateriel inom 1:3/1:11	6 194	6 721	4 544	1 661

Tabell 4 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnkr)

Materielunderhåll markmateriel

Materielunderhåll på markmateriel har genomförts enligt plan. Dock finns det behov av en ökad kapacitet främst för tunga militära system vid Försvarets maktens markverkstäder och besiktningseenheter.

Behoven av underhåll tillsammans med pågående RENO-relaterade produktion konkurrerar om samma tillgängliga kapacitet, vilket slutligen blir gränssättande för den mängd materiel som kan hållas i bruk i Försvarets maktens förbandsproduktion. Stor del av markmaterielen är ålderstigen vilket kräver stora resurser för att bibehålla materielen i bruk. Tillsammans med en tillväxt i förbandsproduktionen så innebär detta en risk för att materielens tillgänglighet inte kommer motsvara behoven för förbandsproduktion och operationer/insatser kommande år.

Utfallsökningen mellan åren 2020 och 2021 beror främst på ökade avskrivningar för verksamhetsinventarier, ökade timpriser vid Försvarets maktens markverkstäder och besiktningseenhet samt att produktionskostnader (främst arbetstid, resekostnader) för personal vid teknik- och vidmakthållandeavdelningarna och -kontoren (TVA/TVK) har belastat materielunderhållet med 42 miljoner kronor.

Materielunderhåll markmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Materielunderhåll markmateriel inom 1:1	1 074	1 116	880	783

Tabell 5 Materielunderhåll markmateriel (mnkr)

Marinmateriel

Inom området för marinmateriel har vapenstationer till bevakningsbåt 80 och de sex sista av totalt 18 nya stridsbåt 90 HSM (Halvpluton Skyddad Modifierad) med vapenstation levererats till amfibieförbanden. Till samma förband har även livtidsförlängda stridsbåtar slutlevererats.

Under året har de två vedettbåtarna typ Malmö utrustats med nya 40 mm allmålspjäser.

Ett flertal av marinens fartyg har utrustats med nya sambandssystem som möjliggör utökade sambandsmöjligheter, såväl inom marinen som med andra stridskrafter både nationellt och internationellt.

Modifieringen av de två korvetterna typ Gävle är fortsatt försenad och leverans bedöms ske under 2022. Operativa konsekvenser av förseningarna är omhändertagen i planeringen.

Leveransförseningen av ett nytt signalspaningsfartyg har lett till att det nuvarande signalspaningsfartyget Orion behålls i drift. Det nya signalspaningsfartyget planeras för leverans 2022.

Viktiga beställningar som lagts är återanskaffning av ubåtsbatterier och livtidsförlängning av de två röjdykarfartygen av Spåröklass.

Viktigare leveranser av marinmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2021	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Införande Länk 16 och 22	(redovisas ej)	(redovisas ej)	(redovisas ej)	-	
Livstidsförlängning stridsbåt 90	77	5	77	2021	
Stridsbåt 90 HSM	18	6	18	2021	
Vapenstation till bevakningsbåt 80	5	3	3	2022	
Vedettbåt typ Malmö (allmåls pjäser)	2	2	2	2021	1
Bogserbåt typ Hector	2	2	2	2021	

Tabell 6 Viktigare leveranser av marinmateriel

Noteringar:

1. Leveranserna avser 40 mm allmåls pjäser.

Investeringsplan marinmateriel (marinstridskrafter)

Marinens vidmakthållande påverkas generellt av begränsad produktionskapacitet hos industrin vilket framgår av skillnaden mellan budget och utfall. De förseningar som ligger bakom det låga utfallet 2020 har till delar kunnat utföras under 2021 medan det som låg i planen för 2021 har i sin tur delvis senarelagts.

Det ökade utfallet för anskaffning av marinmateriel är främst kopplat till förändringar i uppdraget för ubåt typ Blekinge (A26) med tidigare separata tilläggsuppdrag. Samtidigt finns fortsatta förseningar i leverans av halvtidsmodifiering av korvett Gävle respektive Sundsvall och nytt signalspaningsfartyg, vilket ger ett lägre utfall. Trendmässigt berodde det låga utfallet 2020 främst på uteblivna leveranser av nytt signalspaningsfartyg, halvtidsmodifiering av HMS Gävle och modifieringen av pjäser på korvetterna i Malmöklass.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Vidmakthållande Marinmateriel inom 1:1	1 287	1 108	968	1 355
Anskaffning Marinmateriel inom 1:3/1:11	3 823	4 310	1 998	5 034

Tabell 7 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnkr)

Materielunderhåll marinmateriel

Marinen har under 2021 via externa leverantörer vidmakthållit tillgängligheten på materielen. Kvaliteten på utförd vidmakthållande har till stor del varit godtagbar, men vissa kvalitetsbrister har förekommit som påverkat förbandens operativa tillgänglighet negativt. Även här har produktionen påverkats av industrins produktionskapacitet.

Arbetet med ett succesivt övertagande av säkerhetsskyddsansvaret för upphandlade leverantörer har fortsatt. Tillsammans med övertagande av ansvar för vidmakthållande så behöver personalresurserna förstärkas hos myndigheten.

Marinen har under 2021 etablerat en båtunderhållsavdelning inom marinverkstäderna i syfte att hantera bristerna och öka uthålligheten för marinen i hela konfliktskalan.

Utfallsökningen mellan åren 2020 och 2021 kan delvis förklaras av att produktionskostnader (främst arbetstid och resekostnader) för personal vid TVA/TVK har belastat materielunderhållet med 48 miljoner kronor.

Materielunderhåll marinmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Materielunderhåll marinmateriel inom 1:1	906	961	736	752

Tabell 8 Materielunderhåll marinmateriel (mnkr)

Flygmateriel

Inom området flygmateriel har det under året levererats tre retromodifierade helikopter 14. Två markoperativa helikopter 14E och en sjöoperativ helikopter 14F har därmed tillförts helikopterflottiljen.

Under året har de tidigare försenade flygunderhållsplanerna till flygbasbataljonerna börjat levereras. En option att anskaffa ytterligare fordon har nyttjats och totalt kommer 134 flygunderhållsbilar att anskaffas.

Förseningar av leveranser inom olika delar i stridsflygsområdet förekommer. Förseningarna hanteras efterhand i omplaneringen av anskaffningar till stridsflygsystemet.

Bland viktiga beställningar märks Blockuppdatering JAS 39. Uppdraget syftar till att genomföra materiella åtgärder för att medge fortsatt operativ drift för stridsflygsystem JAS39 C/D fram till 2035. Även beställning avseende anskaffning av nytt skolflygplan med tillhörande simulatorer och andra markutbildningssystem har genomförts.

Viktigare leveranser av flygmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2021	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Helikopter 14	18	3	11	2024	
Flygunderhållsbil	134	52	52	2023	

Tabell 9 Viktigare leveranser av flygmateriel

Investeringsplan flygmateriel (flygstridskrafter)

Utfallet för vidmakthåll flygmateriel har varit lägre än planerat. Inom helikopterverksamheten har en översyn av vidmakthållandet lett till förändrat upplägg och lägre kostnader. Modifieringen av ASC 890 (för flygburen stridsledning) har senarelagts och dess omfattning kommer att påverkas av anskaffning Global Eye.

Generellt gäller att antalet planerade och genomförda modifieringar varierar över åren vilket medför svängningar i utfallen, inte minst vid förskjutningar i tid.

Skillnaden mellan budget och utfall inom anskaffningen består i huvudsak av förskjutningar i planeringen avseende anskaffningen för helikopter 14-systemet och förseningar av leveranser inom stridsflygområdet.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Vidmakthållande Flygmateriel inom 1:1	2 655	1 920	2 199	2 002
Anskaffning Flygmateriel inom 1:3/1:11	5 224	4 175	5 728	4 399

Tabell 10 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)

Materielunderhåll flygmateriel

Flygmaterielunderhållet har under året i stort kunnat genomföras för att möta planerade uppgifter. Störningar till följd av pandemin i försörjningskedjan för reservmateriel under 2020 har inte påverkat verksamheten under 2021. Arbetet med att höja tillgängligheten till JAS 39 har varit framgångsrikt med god flygtidsproduktion under hela året.

Flygplan tp 100 har haft en sjunkande trend avseende flygtid med anledning av felutfall¹, åldrande materiel-system och personalbrist vid flygunderhållskompanierna. På motsvarande sätt har personalbristen påverkat tillgängligheten till flygplan tp 102. För båda systemen innebär det att externa underhållsleverantörer har anlits och flygplanet blir därför bundet till underhåll under längre perioder.

Inom stridsflyget har antalet flygtimmar under 2021 ökat i jämförelse med föregående år vilket tillsammans med ett ökat underhållsbehov för transportflyget bidragit till ökade materielunderhållskostnader jämfört med 2020.

¹ Med felutfall menas att en händelse inträffat som innebär förlust av en (önskad) funktion.

Ökningen mellan åren 2020 och 2021 kan också delvis förklaras av att produktionskostnader (främst arbetstid, resekostnader) för personal vid TVA/TVK har belastat materielunderhållet med 111 miljoner kronor.

Materielunderhåll flygmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Materielunderhåll flygmateriel inom 1:1	2 034	2 043	1 848	1 620

Tabell 11 Materielunderhåll flygmateriel (mnkr)

Lednings- och underrättelsemateriel

Inom området lednings- och underrättelsemateriel består viktigare leveranser av materiel och materielnära tjänster inom taktiska datalänkar till flygstridskrafterna och de marina stridskrafterna.

Försvarets telenät (FTN) och centrala ledningsstödsystem har fortsatt utvecklats materiellt.

Under året har krypton till Försvarets it-arbetsplatser beställts och levererats, vilket har underlättat distansarbete i samband med pandemin.

Beställningen som lagts för utveckling av krypton och datakommunikation i perioden 2021-2025 innehåller produkter som ska kunna användas i hela totalförsvaret.

Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2021	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Vidmakthållande Strategiska nät 19-21	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2022	
Vidmakthållande Radiosystem och taktiska datalänkar 20-22	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2023	
Kryptomateriel IT-arbetsplatser	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2021	

Tabell 12 Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel

Investeringsplan lednings- och underrättelsemateriel (operativ ledning)

Vidmakthållandet har påverkats av pandemin och komponentbrist. Inom ledningsmateriel har det funnits stort behov av att öka vidmakthållandet i synnerhet inom vissa områden. Behovet tillgodosågs i budgetarbetet för 2021 men efterfrågad produktion har inte kunnat realiseras mer än begränsat, bl.a. på grund av uppsagda avtal. Nytt avtal kommer tecknas med annan leverantör.

Anskaffningen inom ledningsområdet har också påverkats negativt med anledning av pandemin och halvledarbrist. Förhållandet har kompenseras med tidigareläggning av flera uppdrag för att uppnå önskad produktionsvolym, vilket totalt sett resulterat ett mindre överdrag mot budget.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Vidmakthållande Lednings- och underrättelsemateriel inom 1:1	1 416	1 236	1 254	1 013
Anskaffning Lednings- och underrättelsemateriel inom 1:3/1:11	1 078	1 132	1 191	1 060

Tabell 13 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mnkr)

Materielunderhåll lednings- och underrättelsemateriel

Drift, underhåll och förvaltning inom ledningssystemområdet har genomförts med begränsningar inom främst verksamhetsledningssystem och till del inom insatsledningssystem. Verksamheten har påverkats av pandemin, dels på grund av omprioriteringar av produktionen, dels på grund av resebegränsningar. I dessa perspektiv har

Försvarsmaktens insatsverksamhet prioriterats före myndighetens verksamhetsledning. Verksamheten har en obalans mellan förväntad leverans och tillgängliga resurser. Begränsningarna beror främst på brist på personal, reservdelar och utbytesenheter. Exempelvis har brist på halvledare inneburit att hårdvara inte kunnat omsättas i planerad omfattning.

Ökningen mellan åren 2020 och 2021 förklaras delvis av att produktionskostnader (främst arbetstid, rese-kostnader) för personal vid TVA/TVK har belastat materielunderhållet med 153 miljoner kronor. Ökningen är även föränledd av fördyringar av it-relaterad materiel även om denna inte blivit så kännbar pga. förseningar.

Materielunderhåll lednings- och underrättelsemateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Materielunderhåll lednings- och underrättelsemateriel inom 1:1	2 451	2 322	2 019	1 990

Tabell 14 Materielunderhåll lednings- och underrättelsemateriel (mnkr)

Logistikmateriel

Leveranser inom området logistikmateriel omfattar mängdmateriel inom sjukvårdssystem, bas- och underhålls-system och skyddsglasögon. Merparten av den beställda materielen har levererats under året, men inom vissa områden återstår viss dokumentation för att materielen ska kunna tas i bruk.

Inom ramen för drivmedelsdistributionssystem har ytterligare tankbils ekipage levererats. Ekipagen används vid drivmedelsförsörjning mellan bakre och främre nivå i logistikorganisationen.

Bland årets viktiga beställningar inom logistikområdet finns anskaffningen av ett nytt stridsuniformssystem i samverkan med de nordiska länderna.

Viktigare leveranser av logistikmateriel

Materiel	Planerat totalt	Levererat 2021	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
Bas- och underhållsutrustningssystem 19-21	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2022	
Elsvetsaggregat	100	100	100	2021	
Sjukvårdssystem 20-22	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2023	
Skyddsglasögon	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	(mängdmateriel)	2021	
Tankbils ekipage	29	8	21	2022	

Tabell 15 Viktigare leveranser av logistikmateriel

Investeringsplan logistikmateriel (logistik)

Det ekonomiska utfallet inom ramen för vidmakthållande har under året följt den planerade ekonomin med endast mindre avvikelser. I förhållande till tidigare år redovisas återanskaffningen av beredskapsvaror (reservmateriel) som anskaffas av RESMAT under avsnittet ”Övrig materiel, tjänster och anläggningar” därav den stora skillnaden mellan åren 2021 och 2020.

Utfallet för anskaffning har ökat betydligt beroende på att verksamhet och medel har flyttats från materielområdet ”Övrig materiel, tjänster och anläggningar” och att en avsättning gjorts för att genomföra beslutad avveckling av materiel i perioden 2022-2026.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Vidmakthållande Logistikmateriel inom 1:1	828	770	1 514	1 716
Anskaffning Logistikmateriel inom 1:3/1:11	463	1 250	530	540

Tabell 16 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)

Materielunderhåll logistikmateriel

Verksamheten har i stort gått enligt plan. Ökningen mellan åren 2020 och 2021 förklaras delvis av att produktionskostnader (främst arbetstid, resekostnader) för personal vid TVA/TVK har belastat materielunderhållet med 79 miljoner kronor.

Materielunderhåll logistikmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Materielunderhåll logistikmateriel inom 1:1	337	343	236	211

Tabell 17 Materielunderhåll logistikmateriel (mnkr)

Övrig materiel, tjänster och anläggningar

Inom området har det under året kontinuerligt levererats materiel, materielrelaterade tjänster och fortifikatoriska anläggningar. I de viktigare materielrelaterade tjänsterna ingår så kallad förutsättningsskapande verksamhet vid FMV, vilket bland annat omfattar systemledning och stöd i Försvarsmaktens förmågeinriktning. FOI har också lämnat stöd i systemledning och Försvarsmaktens förmågeinriktning.

Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar

Materiel/tjänst	Planerat totalt	Levererat 2021	Totalt levererat	Slutredovisning	Not
FOI Systemstöd	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	
FOI stöd i Försvarsmaktens förmågeinriktning	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	
FMV Systemstöd	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	
FMV stöd i Försvarsmaktens förmågeinriktning	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	
FMV marknad och inköp	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	
FMV stöd i systemsäkerhetsarbete	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	(ej tillämpligt)	

Tabell 18 Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar

Investeringsplan övrig materiel, tjänster och anläggningar (stödfunktioner)

Den stora skillnad mellan budgeten och utfallet för vidmakthållande 2021 förklaras av dels den interna försäljningen inom anslagsposten som finns som not till tabell 1 samt dels manuella förändringar av lagret av beredskapsvarulagret (krediteringar). Till del har inte planerad verksamhet kunnat genomföras enligt plan.

I förhållande till 2020 ingår återanskaffningen av beredskapsvaror (reservmateriel) som RESMAT ansvarar för därav den stora skillnaden i utfall mellan åren inom vidmakthållande.

Budgeterade medel för anskaffning har underskridits med anledning av omföring av medel och verksamhet till materielområdet "Logistikmateriel" samt av försenade leveranser inom infrastrukturområdet.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Vidmakthållande Övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:1	2 119	1 241	1 366	645
Anskaffning Övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:3/1:11	1 686	749	1 442	1 448

Tabell 19 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)

Materielunderhåll övrig materiel, tjänster och anläggningar

Materielunderhållet är i motsvarande omfattning som tidigare år.

Materielunderhåll övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)

Verksamhet och anslag	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Materielunderhåll övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:1	39	35	36	32

Tabell 20 Materielunderhåll övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)

Resultatredovisning materielinvesteringar

I redovisningen ingår materielinvesteringar som bemyndigats fram till och med 2021 av regeringen för anskaffning, se innehållsförteckning på nästa sida.

Redovisningen är uppbyggd på följande sätt:

Verksamhetsredovisning – Kortfattad redovisning av investeringens resultat avseende t.ex. leveranser, om investeringen har beställts under året eller när den är planerad att beställas. Avvikelser avseende t.ex. leverans, driftsättning, vidmakthållande, kostnader och operativ förmåga redovisas, liksom vidtagna åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser. Händelser av vikt inom påverkansområden enligt objektsredovisningen, t.ex. infrastruktur, redovisas också. Om investeringen ännu inte påbörjats redovisas endast investeringens omfattning.

I de fall redovisningen innehåller säkerhetsskyddsklassificerad information så hänvisas till underbilaga 2.1 (H).

Ekonomisk redovisning – En prislägesjusterad finansiell uppföljning av investeringarna mot den beslutade utgiftsramen redovisas i underbilaga 2.2 (SK).

Verksamhetsredovisning av materielinvesteringar

Artillerisystem 08 (Archer).....	16
Artillerisystem Archer steg 2	16
Anskaffning bataljonsartilleri.....	16
Statushöjning granatgevär.....	17
Eldhandvapensystem.....	17
Pansarterrängbil 360 (slutredovisning)	17
Stridsfordons- och stridsvagnssystem	18
Pansarvärnsutrustning	18
Systemmateriel stridsfordon.....	18
Renovera Pansarterrängbil 203/202	19
Tunga hjulfordon – Lastbilar	19
Lätta hjulfordon – Patrullbilar.....	20
Bandvagnar, snöskotrar och motorcyklar.....	20
Insatsförmåga luftvärn (IFLv).....	20
Anskaffning medelräckviddigt luftvärn	21
Brobandvagn (steg 1 och 2)	21
Flytbro.....	21
Markstridssensorer	22
Taktisk UAV	22
Personlig skyddsutrustning	22
CBRN-utrustning	22
Ledningsförmåga mark	23
Anpassning telekom ledningsplats.....	23
Ledningsstödsystem Mark 20-25	23
Ledningsstödsystem Mark – Steg 1	24
Ledningsstödsystem Mark Steg 2	24
Anskaffning bojåtar (spaningsåtar).....	24
Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle.....	25
Åtgärder korvett Visby.....	25
Halvtidsmodifiering Spåröklass	25
Utveckling röjdykfartyg av Spåröklass	25
LTF Minröjningsfartyg typ Koster.....	26
HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items	26
Ersättning av lätt torped (torped 47)	26
Livstidsförlängning torped 62.....	27
Torped 62 steg 2.....	27
HTM marin signatur och vapenkontroll.....	27

Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND	28
Verifiering och validering A 26	28
Ubåt typ Blekinge (f.d. Nästa generations ubåt A 26)	28
Livstidsförlängning ubåt Gotland.....	28
Generalöversyn ubåt typ Gotland (Halland)	29
HTM ubåt Halland	29
Anskaffning Länk 16 och Länk 22.....	29
Antenn för uv-kommunikation.....	29
Signalspaningsfartyg.....	30
Omsättning Sonar 618.....	30
Livstidsförlängning Stridsbåt 90	30
Uppgradering av stridsbåtar	31
Omsättning materiel JAS 39	31
Systemåtermatning JAS 39	31
Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Blockuppdatering.....	32
Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Mikrovågor	32
Utveckling och anskaffning JAS 39E - Stridsflygplan JAS 39E.....	32
Utveckling och anskaffning JAS 39E - MS23	33
Radarjaktrobot METEOR	33
Anskaffning Sjömålsrobot	34
Vapen JAS 39.....	34
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel - LNY och motmedel	34
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – LDP G5	35
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – RBS 15F ER.....	35
IRIS-T	35
Utveckla framtida stridsflygförmåga (FCAS).....	35
Livstidsförlängning tp 84	36
Flygande spaningsradar ny.....	36
Skolflygplan.....	37
Stridsledningssystem STRIC	37
Anskaffning flygbas.....	37
Helikopter 14	38
Underhållssystem Helikopter 14	38
Avveckling av IT-system ISUS.....	39
Federated Mission Network	39
Satellitkommunikation	39
Ledningsmateriel operativ nivå.....	40
Taktisk datalänk	40

Radioutrustning	40
Materiel telekrigsbataljonen 15-20.....	41
Sensorkedja Fas 1.....	41
Kryptoutrustning	41
Fältförplägnadsutrustning	42
Soldatutrustning	42

Artillerisystem 08 (Archer)

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning, renovering, modifiering och utveckling av Artillerisystem 08 (Archer). Systemet består av pjäs- och ammunitionshanteringssystem. Objektet slutredovisas 2022.

Resultatredovisning

Vid utgången av 2021 har 47 av totalt 48 pjäser samt 48 ammunitionshanteringssystem levererats till Försvarsmakten. Den sista pjäsen levereras 2022.

Påverkansområden

Nödvändig infrastruktur i Bodens garnison för förbandsproduktionen är säkerställd genom anskaffning och nödvändig infrastruktur för förrådshållning har förhryts.

Avvikelser och konsekvenser

Inga

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Eventuella avvikelser är planerade att omhändertas inom kommande anskaffningsuppdrag Archer steg 2 (se nedan).

Artillerisystem Archer steg 2

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning av reservdelar, underhållsavtal, ammunition, grundinstallation ledningssystem, elledning för flygbekämpning mot markmål samt vädersonderingsutrustning. Objektet är planerat att slutredovisas 2032.

Resultatredovisning

Under året är följande genomfört:

Uppdraget ”ARCHER UH-lösning 21-28” är beställd till FMV. Beställningen omfattar en implementering av underhållslösning med bl.a. reservdelar, underhållsutrustning och erforderliga underhållsavtal. Uppdraget ”ARCHER ledningsinstallation” är uppstartat vid FMV och beställs under kvartal 1 2022. Uppdraget omfattar integrering av ledningssystem samt ny IT-arkitektur.

Påverkansområden

Planering avseende infrastruktur för materielen är påbörjad. Infrastrukturen ingår bland annat som en del i etableringen av artilleriregementet i Kristinehamn och vid skjutfältet i Villingsberg.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning bataljonsartilleri

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning av 40 stridsfordonsmonterade granatkastare som benämns granatkastarpansarbandvagn 90 (grkpbv 90). Objektet är planerat att slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Projektet kontrakterades i december 2016 och systemen överlämnades slutligt till Försvarsmakten i augusti i år. Under året har åtta vagnar levererats. Totalt har 40 vagnar med tillhörande reservdelar levererats inom ramen för objektet. Projektet har slutredovisats under kvartal 4, 2021, men visst ekonomiskt utfall kvarstår till 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Statushöjning granatgevär

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av ett nytt granatgevärssystem för hela Försvarsmakten, med ny spränggranat, ny pansarspränggranat, riktmedel/optik och ett datoriserat utbildningssystem.

Resultatredovisning

Första delleverans under kvartal 4 2020. Successiva delleveranser av övriga ingående system påbörjas 2021 och slutförs under 2025. Överlämning av systemet till Försvarsmakten planeras till kvartal 4 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Eldhandvapensystem

Definition av objektet

Materielinvesteringen omfattar vapen, sikte, underhållssystem och systemmateriel (utbildningssystem, dokumentation, simulatorer, reservmateriel, fordonhållare etc.). Ingående vapen är personligt eldhandvapen, skarpskyttegevär, kulspruta, granatvapen, materielförstörelsevapen och prickskyttesystem.

Resultatredovisning

Uppdraget kommer beställas 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Pansarterrängbil 360 (slutredovisning)

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av splitterskyddat fordon, utbildnings- och reservmateriel. Objektet slutredovisas under 2021.

Resultatredovisning

Fordonen är levererade sedan tidigare. Systemet är driftsatt. Slutlig dokumentation har levererats under förra året. Objektet slutredovisades 2020-12-18.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Stridsfordons- och stridsvagnssystem

Definition av objektet

Objektet ”Stridsfordons- och stridsvagnssystem” ersätter och inkluderar de två tidigare objekten ”Uppgradering av stridsvagn 122” och ”Uppgradering av stridsfordon 90” samt ett utökat antal beslutade åtgärder. Objektets innehåll utökas med uppgradering av resterande stridsvagnar (strv 122) och stridsfordon (strf 90). Samtliga vagnar ges ett nytt ledningssystem och livstidsförlängande åtgärder. Utökningen innehåller även en kompletteringsanskaffning av granatkastarpansarbandvagn 90 (grkpbv 90) och en anskaffning av funktionspansarbandvagnar.

Resultatredovisning

Totalt har 44 stridsvagn 122 levererats, varav 29 under året. 67 stridsfordon 90 har levererats under året vilket gör att totalt 201 fordon levererats. Vagnarna är renoverade och ett nytt stridsledningssystem har integrerats. Utökningen är beställd förutom REMO strf 90 och REMO strv 122.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Planerad soldatutbildning på uppgraderade fordon pågår, och inom ramen för införande av Ledningssystem Mark utbildas även mot det integrerade ledningssystemet.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Pansarvärnsutrustning

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter det tidigare objektet ”Pansarvärnsförmåga motoriserad skyttebataljon”. Objektet omfattar skjutande system, robotar, utbildning och underhållsmateriel för pansarvärnsrobotplutoner.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt och FMV förhandlar om ingående av samarbetsavtal med Frankrike.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Systemmateriel stridsfordon

Definition av objekt

Namn på objektsredovisning: Stridsvagn 122 system

Detta nya objekt ersätter det tidigare objektet ”Ammunition stridsvagn” samt ett utökat antal beslutade åtgärder. Objektet omfattar systemmateriel för stridsfordon, stridsvagnar, pansarterrängbilar och pansarbandvagnar bland annat stridsvagnsammunition, utbildningsmateriel, reservmateriel, verktyg och testutrustningar.

Resultatredovisning

Uppdraget är till del beställt och leveranser sker löpande bland annat har övningsammunition levererats. Kvarvarande tre delbeställningar av Anskaffa systemmateriel kommer att beställas 2023, 2026 och 2029.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Renovera Pansarterrängbil 203/202

Definition av objektet

Materielinvesteringen omfattar utbyte av obsoleta komponenter samt uppgradering av vissa sambands- och ledningsfunktioner på 20 patgb 202 och 148 patgb 203. Detta innebär en livstidsförlängning av systemet med minst 15 år. Förutom livstidsförlängning skall systemets konfiguration likställas. Objektet slutredovisas 2026.

Resultatredovisning

I förberedandefasen av uppdrag ”RENO Patgb 22-26” har leverantörskontrakt förhandlats inkl. de RENO åtgärder som skall genomföras på fordonssystemen. Offert- och kontraktredovisning för FM har genomförts av FMV. Uppdraget beställdes i januari 2022.

Under 2022 genomförs prototypframtagning och serieproduktion påbörjas 2023.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Tunga hjulfordon – Lastbilar

Definition av objekt

Objektet ”Tunga hjulfordon – Lastbilar” ersätter de två tidigare objekten ”Anskaffning lastbilar 15-17” och ”Anskaffning lastbilar 18-22” samt ett utökat antal beslutade åtgärder. Objektet omfattar anskaffning av min- och splitterskyddade lastbilar, oskyddade terränglastbilar samt andra typer av lastbilar. Därutöver ingår dragbilar, släp och hanteringsutrustning. Lastbilarna är lastbärare för drivmedel, ammunition och livsmedel, andra är funktionsbärare för exempelvis lednings- och sambandsutrustningar.

Resultatredovisning

Under året har levererats:

- 35 Skåplastbil 8
- 64 Skåplastbil 14, varav 25 till F 7
- 39 Skåpsläpvagn 27
- 15 Kylbil 8
- 35 Flaklastbil med kran
- 30 Flaklastbil 16
- 45 rullflaksbilar
- 5 Min- och splitterskyddade MAN HX
- 100 snöskotrar med kälkar.

Kvarvarande beställningar genomförs löpande under kommande år.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättningen av dessa fordon är fyra år försenad men innebär inga operativa konsekvenser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Lätta hjulfordon – Patrullbilar

Definition av objekt

Objekt ”Lätta hjulfordon – Patrullbilar” ersätter det tidigare objektet ”Terrängbil 14/15” samt ett utökat antal beslutade åtgärder. Objektet omfattar anskaffning av lätta terränggående fordon, lätta lastbärare och funktionsbärare för exempelvis lednings- och sambandsutrustningar. Resultatredovisning

Resultatredovisning

230 personbilar, 30 minibussar och 36 terrängbil 1523 har levererats under året.

Kvarvarande beställningar genomförs löpande under kommande år.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Bandvagnar, snöskotrar och motorcyklar

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av skyddade bandvagnar för trupptransport, ledning- och samband, spaning, luftvärn, sjuktransporter samt förnödenhetstransporter. I objektet ingår också renovering av befintliga bandvagnar. Därutöver ingår anskaffning av terränghjulingar, snöskotrar och motorcyklar.

Resultatredovisning

Kvarvarande beställningar genomförs löpande under kommande år. Snö

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Insatsförmåga luftvärn (IFLv)

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av eldenhet 98 med ledningscentral. Objektet omfattar också modifiering av befintlig underrättelseenhet 23, pulsspaningsradar 91 och eldenhet 97. I objektet ingår även uppgradering av luftvärnets måldatasystem. Projektet avslutas 2022.

Resultatredovisning

Luftvärnscentral, eldenhet 97, eldenhet 98, underrättelseenhet 23 och pulsspaningsradar 91 har levererats. Systemutbildning har genomförts. Vissa leveransrestpunkter kvarstår och följs upp kvartalsvis.

Avvikelser och konsekvenser

Brister i mjukvaran innebär i dagsläget vissa begränsningar för bataljonens ledningsförmåga, men en uppdatering är planerad till mitten av 2022.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Slutlig version av mjukvara kvarstår. Samordning sker regelbundenhet med leverantör.

Anskaffning medelräckviddigt luftvärn

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning av luftvärnssystem 103 (Patriot). I objektet ingår också anskaffning, anpassning och integrering av ledningssystem och sensorer, nya fordon samt signalskyddsmateriel. Anskaffningen slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Flera utbildningar för operatörer och tekniker har genomförts under året i USA och kommer att fortsätta under de kommande åren. De första materielleveranserna för att uppnå initial förmåga (IOC) är genomförda.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Påverkansområden

Tillståndsprocess och uppbyggnad av infrastrukturen har tagit längre tid än planerat och temporära lösningar används istället.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Påverkansområden

En interimslösning för infrastrukturen i Halmstad har planerats och godkänts av leverantören.

Brobandvagn (steg 1 och 2)

Definition av objektet

Objekten omfattar anskaffning, i två steg, av sex brobandvagnar inklusive broar samt transport- och hanteringssystem. Objektet är planerat att avslutas 2021.

Resultatredovisning

Brobandvagn steg 1 slutredovisades 2017 och steg 2 slutredovisades under året, men visst ekonomiskt utfall kvarstår till 2022. Samtliga sex brobandvagnar inklusive broar, logistiksatser, verktygssatser och dokumentation har levererats.

Dragbilar och påhängsvagnar till transport- och hanteringssystemet har slutlevererats under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Flytbro

Definition av objektet

Materielinvesteringen avser anskaffning av amfibiebrossystem för brigads rörlighet över vattendrag och komplettering samt renovering av dagens Däcksbro 300, vilken främst är avsedd för divisionsnivån.

Resultatredovisning

Verksamheten inom objektet har under 2021 omfattats av förberedelse inför beställning. Uppdraget kommer att beställas under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Markstridssensorer

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av mörkerstridsutrustning och sensorer för markstrid till Försvarsmakten.

Resultatredovisning

En utbildningssats marksensorsystem TMM har levereras till Hemvärnet under 2021.

Kvarvarande beställningar genomförs löpande under kommande år.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Taktisk UAV

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av taktisk *Unmanned Aerial Vehicle* (UAV) för brigad- och divisionsnivå. Planerad anskaffning innehåller luftfarkoster, markkontrollstation, underrättelseenhet med bearbetningsförmåga samt start- och landningssystem.

Resultatredovisning

Uppdraget beställs under 2023. Försvarsmaktens systemmålsättning är under framtagande och bedöms färdigställd första kvartalet 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Personlig skyddsutrustning

Objektet är ersatt och ingår i det utökade objektet CBRN-utrustning.

CBRN-utrustning

Definition av objekt

Objektet omfattar fortsatt nyanskaffning av personlig skyddsutrustning (CBRN) och förbandsgemensam materiel för indikering och identifiering av stridsmedel och strålning samt saneringssystem. Utöver detta ingår anskaffning av CBRN-fordon.

Resultatredovisning

Uppdrag inom det tidigare objektet Personlig utrustning är beställt och bl.a. ansiktsskydd och filter har börjat levereras. Övriga uppdrag är ännu inte beställda, första delen av dessa kommer att beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsförmåga mark

Definition av objektet

Objektet omfattar omsättning och anskaffning av ledningsstödsystem i form av gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS), stridsledning bataljon (SLB) samt kommunikationsnod. Projektet slutredovisas 2022.

Resultatredovisning

Kommunikationsnoder samt huvuddelen av beställda radiostationer är levererade för installation i stridsvagn 122 och stridsfordon 90. Balansering har genomförts för att få produktion av plattformar tidigare lagd för att installationer skall fortgå enligt plan. Radiolänk 373 slutlevererades under kvartal 2.

Avvikelse och konsekvenser

Industrin har svårt att leverera plattformar i beställd takt. Införandeplanen kan komma att behöva justeras.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anpassning telekom ledningsplats

Definition av objektet

Objektet avser inledande åtgärder inför anskaffning av Ledningsstödsystem Mark. Slutredovisas under 2021.

Resultatredovisning

Under året har förbandskonfigurationer levererats och installerats i plattformar för LSS Mark 2.0. Lednings-systemet BMS 3.1 system- och materielöverlämnades under kvartal 3. Visst ekonomiskt utfall kvarstår till 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Förseningar i införandet av LSS Mark har lett till att det brigadledningskompani och brigadsambandskompani som skulle ha utrustas under 2021 blir försenade. En utbildning som var planerad till 2021 är framflyttad till kvartal 1 2022.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Industrins försämrade leveranskapacitet det kommande året gör att kompanierna planeras att utrustas under 2023.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Möjligheter att driftsätta förband som låg senare i införandeplanen undersöks.

Ledningsstödsystem Mark 20-25

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet LSS Mark – Steg 1.

Ledningsstödsystem Mark – Steg 1

Definition av objektet

Ledningsstödsystem Mark (LSS Mark) - Steg 1 omfattar anskaffning av marktaktiskt samband och marktaktiskt ledningsstödsystem integrerade i fordon och ledningsplatser. Det marktaktiska sambandet utgörs av taktiska radiosystem, mobila transmissionsnät, fälttelefoni samt anslutningar till Försvarets Telenät och det allmänna telenätet. Objektet omfattar omsättning och anskaffning av ledningsstödsystem och plattformar till två brigader och en stridsgrupp.

I objektet återfinns uppdragen ”Ansk LSS Mark 20-25” och ”Markledningsförmåga 22-25”.

Resultatredovisning

Under året har hårdvara för integration i plattformar anskaffats och i kvartal 3 levererades två kompanisatser LSS Mark 2.0.

Deloffert 1 i uppdraget ”Markledningsförmåga 22-25” är beställd.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsstödsystem Mark Steg 2

Definition av objekt

Objektet är en fortsättning av LSS Mark Steg 1. Steg 2 omfattar fortsatt anskaffning av marktaktiskt samband och marktaktiskt ledningsstödsystem integrerade i fordon och ledningsplatser. Det marktaktiska sambandet utgörs av taktiska radiosystem, mobila transmissionsnät, fälttelefoni samt anslutningar till Försvarets Telenät och det allmänna telenätet. Objektet omfattar omsättning och anskaffning av ledningsstödsystem och plattformar till fyra brigader, en stridsgrupp och en divisionsledning.

Uppdraget innebär även att inleda omsättning av HV äldre sambandssystem (radio).

Objektet omfattar uppdragen ”Markledningsförmåga 24-30”, ”Markledningsförmåga 31-” och ”Ansk radio HV 27-”.

Resultatredovisning

LSS Mark Steg 2 har samordnats med steg 1.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning bojåtar (spaningsåtar)

Definition av objektet

Sex bevakningsåtar typ 80 ska modifieras till spaningsåtar (arbetsnamn bojåtar). Modifieringen omfattar anpassning och installation av passiva sonarbojor samt analyssystem. Utöver det genomförs statusinventering och översyn i syfte att kunna förvalta objektet. Projektet slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Samtliga sex spaningsåtar av klassen Djärv är levererade till Försvarmakten.

Avvikelser och konsekvenser

Objektet slutredovisas under 2022.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle

Definition av objektet

Objektet omfattar halvtidsmodernisering av fartygen HMS Sundsvall och HMS Gävle. Efter halvtidsmodifieringen benämns fartygsklassen korvett typ Gävle. Projektet slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Båda fartygen ligger på varv för fortsatt ombyggnation och modifiering. Leverans av fartygen är försenad till 2022.

Avvikelser och konsekvenser

På grund av projektförseningar beräknas första fartyget levereras till Försvarsmakten under våren nästa år. Under kvartal 4 2022 är målsättningen att båda fartygen ska vara levererade till Försvarsmakten med full funktionalitet.

Förseningarna får konsekvenser för förbandsutbildning och operativ tillgänglighet under 2022.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Fartygen levereras under 2022.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Åtgärder korvett Visby

Definition av objektet

Objektet omfattar modifiering av korvett typ Visby avseende viss skeppsteknisk materiel samt återanskaffning av reservdelar och utbytesenheter. Projektet slutredovisas 2022.

Resultatredovisning

Åtgärderna påbörjades 2018 och genomförs fortlöpande i samband med ordinarie översyner. Åtgärder har genomförts på tre av de fem fartygen. De sista två fartygen kommer att få sina åtgärder genomförda under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Av femton planerade åtgärdsområden i projektet har ekonomin endast räckt till för att genomföra fem.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Resterande planerade åtgärder genomförs inom ramen för vidmakthållande (anslagspost 1:1.3), parallellt med projektet.

Halvtidsmodifiering Spåröklass

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet ”Utveckling röjdykfartyg av Spåröklass”.

Utveckling röjdykfartyg av Spåröklass

Definition av objektet

Halvtidsmodifieringen omfattar de två röjdykarfartygen av Spåröklass och omfattar moderniseringsåtgärder för att åtgärda *end-of-life* problematik på lednings-, skepps- och sensorsystem. Anskaffning av reservdelar och utbytesenheter ingår. Modifieringen medför ingen förmågeförändring.

Resultatredovisning

Uppdraget beställdes i december 2021 för genomförande av modifieringen under 2022-2024.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

LTF Minröjningsfartyg typ Koster

Definition av objektet

Objektet ersätter och inkluderar det tidigare objektet "Livstidsförlängning Koster" samt ett utökat antal beslutade åtgärder. Objektet omfattar livstidsförlängning av fem fartyg typ Koster inom vapen-, sensor- och skeppssystem.

Resultatredovisning

Försvarmakten avser beställa uppdraget under 2022 med leverans 2024 till 2028.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

HTM Kv Visby - anskaffa Long Lead Items

Definition av objektet

Materielinvesteringen avser anskaffning av materiel med lång leveranstid för integration ombord på fartygen vid halvtidsmodifiering av korvett Visby (HTM VBY). Då denna materiel har lång leveranstid krävs en tidig beställning hos leverantör för att möjliggöra installation ombord på fartygen i enlighet med planerad varvsläggning.

Detta avser systemarbete och inledande materielleveranser avseende Lv-Robot, undervattenssensornsystem, telekrigssystem och stridsledningssystem.

Resultatredovisning

Uppdraget kommer att beställas under 2022. Förberedelser för anskaffning sker i uppdraget "PDF HTM Visby".

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ersättning av lätt torped (torped 47)

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning och integration av nytt lätt torpedsystem som ersättare för torpedsystem 45.

Resultatredovisning

Inga materielleveranser har genomförts under året. Provskjutning har genomförts med slutgiltig konfiguration.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning torped 62

Definition av objektet

Modernisering av torpedsystem 62 för att hantera delsystem som uppnått teknisk livslängd samt säkerställa funktion och säkerhet för en planerad livslängd till omkring 2040. Detta steg omfattar grundläggande systemsäkerhet och slutredovisas 2022. Nästa del framgår av steg 2.

Resultatredovisning

Leveranser pågår och beräknas vara avslutade under nästa år. Studier inför steg 2 pågår inom steg 1 med beräknade leveranser under 2021-2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga

Torped 62 steg 2

Definition av objektet

Objektet omfattar modifiering av delsystem som uppnått teknisk livslängd, främst avseende elektronik. Därtill genomförs hotanpassningsåtgärder.

Resultatredovisning

Uppdraget planeras för beställning under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

HTM marin signatur och vapenkontroll

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: Marinbas HTM

Halvtidsmodifiering av de marina mätstationerna i Stockholmsområdet, Lysekil och Karlshamn. Halvtidsmodifiering genomförs också vid anläggningen för komponentmätning på Gålö.

Resultatredovisning

Del av uppdraget beställdes under december 2020.

Avvikelse och konsekvenser

Inga

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga

Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND

Definition av objektet

Objektet omfattar halvtidsmodifiering av två ubåtar av Gotlandsklass. Slutredovisning 2021.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Verifiering och validering A 26

Objektet är ersatt och ingår i det utökade objektet Ubåt typ Blekinge.

Ubåt typ Blekinge (f.d. Nästa generations ubåt A 26)

Definition av objektet

Objektet har ny benämning. I objektet ingår nu också tidigare objektet ”Verifiering och validering A 26”. Redovisningen omfattar nybyggnation av två ubåtar, HMS Blekinge och HMS Skåne.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Livstidsförlängning ubåt Gotland

Definition av objektet

Livstidsförlängning av två ubåtar typ Gotland.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Generalöversyn ubåt typ Gotland (Halland)

Definition av objektet

Objektet omfattar en generalöversyn av ubåten HMS Halland avseende sjösäkerhet och livstidsförlängande åtgärder av vissa system.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt och pågår. Efter planerad omförhandling samordnas och tillförs åtgärdspaketet (Åtg Hnd 28-31) för att eftersträva serielikhet med de ubåtar typ Gotland som genomfört halvtidsmodifiering, se nästa objekt HTM Ubåt Halland.

Avvikelse och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

HTM ubåt Halland

Definition av objektet

Objektet omfattar halvtidsmodifiering(HTM) av ubåten Halland. Omfattningen av HTM innebär liknande åtgärder som genomförts på ubåtarna Gotland och Uppland under dessas halvtidsmodifiering och med målsättningen att ubåten Halland kan vara operativ efter 2027. Objekt slutredovisas 2025.

Resultatredovisning

Uppdraget beställdes i januari 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning Länk 16 och Länk 22

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning och integration av taktisk interoperabel datalänk (länk 16 och 22) på korvett typ Visby, korvett typ Gävle samt HMS Carlskrona. Slutredovisning 2022.

Resultatredovisning

Materielen överlämnades till Försvarsmakten i december 2021. Projektet avslutas när korvett typ Gävle har materielöverlämnats.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Antenn för uv-kommunikation

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: SjöC VLF

Objektet innebär anskaffning av antenn för kommunikation under vatten (UV-kommunikation).

Resultatredovisning

Uppdraget planeras att beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Signalspaningsfartyg

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning av nytt signalspaningsfartyg - HMS Artemis. På fartyget ska Försvarets Radioanstalt (FRA) installera spaningsutrustning. FRA-utrustning och installation av densamma ingår inte i objektet.

Resultatredovisning

Fartyget är beställt.

Avvikelse och konsekvenser

På grund av ekonomiska svårigheter på levererande varv i Polen har fartyget flyttats till Saab Kockums varv i Karlskrona för att slutföra byggnation. Leveransen till Försvaretsmakten är försenad till 2022. Förseningar leder till ökade kostnader för att fortsatt vidmakthålla det befintliga signalspaningsfartyget HMS Orion.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Leverans planeras till 2022.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

HMS Orion kommer att vidmakthållas längre än planerat.

Omsättning Sonar 618

Definition av objekt

Anskaffning av nya sonarsystem som ersättare för sonar 618.

Resultatredovisning

Uppdraget beställs under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Ny objektsredovisning för bemyndigande inlämnas 2022.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Införandet senarelagt.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning Stridsbåt 90

Definition av objektet

Objektet syftar till genomförande av livstidsförlängande åtgärder på stridsbåt 90 H. Slutredovisning 2021.

Resultatredovisning

Under året har de sista fem båtarna av totalt 77 livstidsförlängda stridsbåtar levererats.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Uppgradering av stridsbåtar

Definition av objektet

Objektet omfattar leverans av 18 stridsbåt 90 HSM (strb 90 HSM) med vapenstationer. Slutredovisning 2021.

Resultatredovisning

Under året har 6 strb 90 HSM och därmed har alla 18 båtar levererats.

Avvikelser och konsekvenser

Ackrediteringsproblematik avseende it-system.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Förseening i att få ut stridsbåtarna i förbandsverksamhet.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Tidsbegränsat nyttjande med verksamhetsbegränsningar under tiden för att nå ackrediterande delsystem.

Omsättning materiel JAS 39

Definition av objekt

Objektet hanterar omsättningsbehov av materiel till och inom flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), vapen och yttre last för upprätthållande av funktionalitet och tillgänglighet för JAS 39. Uppdraget omfattar kompletteringsanskaffningar, ersättningsanskaffningar och modifieringar. Slutredovisning 2022.

Resultatredovisning

Flertalet leveranser har skett under året där följande är de mest omfattande:

- Uppdraget har levererat teknisk underhållsutrustning
- Uppdraget har använts för obsolescenshantering inom JAS 39 C/D
- Omsättning av stödsystemen har genomförts
- Kritiska utbytesenheter har anskaffats för att optimera driften av JAS 39 C/D.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Uppdraget har fått en förändrad inriktning mot att främst hantera föråldrade komponenter och system i JAS 39 C/D.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se ovan.

Systemåtermatning JAS 39

Definition av objekt

Objektet avser att hantera JAS 39 C/D i vidmakthållandeskedet med identifierade och prioriterade åtgärdsbehov för bland annat flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), AEA (*Aircrew Equipment Assemblies*) och vapenintegration inom JAS 39 C/D. Åtgärdsbehoven prioriteras löpande under uppdraget med avseende på flygsäkerhet, personsäkerhet, tillgänglighet, operativ relevans och livscykelkostnad. Projektet slutredovisas 2022.

Resultatredovisning

Åtgärder har genomförts för att öka tillgängligheten i systemet genom bl.a. kompletteringsanskaffning av utbytesenheter, hantering av versionsutveckling av JAS 39 version 20 och åtgärder för att hantera vissa föråldrade ingående system. För stödsystemen har leverans av utökade it-säkerhetsfunktioner genomförts.

Leveranser har skett för flygplan och stödsystem MS20 block 2.0 under året innehållande bl. a. radar- och EW uppdateringar, utökad taktisk funktionalitet och it-säkerhetsåtgärder.

Avvikelse och konsekvenser

MS 20 block 2.0 har försenats på grund av oförutsedda brister som upptäckts i ett sent skede av utrullningen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättning av MS20 block 2.0 var planerat att ske under kvartal 2 2020, men har senarelagts och kommer ske nästa år.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Prioritering med hänsyn till förbandens operativa uppgifter har gjorts för att planera för utrullningen av MS 20 block 2.0.

Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Blockuppdatering

Definition av objekt

Objektet, inklusive den utökade ramen enligt nytt bemyndigande under 2021, syftar till att säkra operativ drift av JAS 39 C/D-systemet fram till år 2035. I huvudsak kommer verksamhet genomföras för att hantera obsolescens i systemet. Prioriteringar görs mot flygsäkerhet och tillgänglighet.

Förmågehöjande åtgärder kommer att genomföras i en begränsad mängd.

Simulatorer och delar av stödsystemen harmoniseras med JAS 39 E utvecklingen i syfte att effektivisera vidmakthållandet.

Resultatredovisning

Under året har den ekonomiska ramen utökats för blockuppdateringen genom ett tilläggsbemyndigande i december. Uppdraget beställs 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Mikrovågor

Definition av objektet

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av materiel för förutsättningsskapande verksamhet kopplat till radar, telekrig och vapen för både JAS 39C/D och JAS 39E. Verksamheten utvecklar och vidmakthåller stridsflygförmågan inom radar och telekrig.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning JAS 39E - Stridsflygplan JAS 39E

Definition av objektet

Objektet benämndes tidigare ”Stridsflygplan JAS 39E.

Utveckling och anskaffning av JAS 39E har beställts genom tre uppdrag:

- Utveckling JAS 39E
- Anskaffning JAS 39E
- Stödsystem JAS 39E.

Leveranser av serieflygplan JAS 39E till Försvarsmakten är planerad att påbörjas år 2021 och leveranserna pågår löpande till år 2026.

2018 beslutades om en kontraktsuppdatering som innebar bl.a. en reviderad tidsplan, kravbalansering och en kravharmonisering mot utländsk kund samt att Försvarsmaktens målsättning reviderades utifrån dessa nya förutsättningar.

Under 2020 tillfördes objektet ekonomi för att skapa förutsättningar för att undvika inleverans av upp till 20 JAS 39C/D för ombyggnad till JAS 39E inom uppdrag ”Alternativ planering JAS39E”.

Resultatredovisning

Leverans av det första serieflygplanet till FMV har skett under året, med syfte att bedriva ”Gemensam Verifiering och Validering” (GVoV). Provflygverksamheten har intensifierats under året och verksamhet har inletts på Malmslätt för GVoV.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Utveckling och anskaffning JAS 39E - MS23

Definition av objektet

Objektet omfattar blockuppdatering MS23, uppdatering länk 16, modellförsörjning och produktstöd RM16 (motor).

Resultatredovisning

En förstudie inom Electronic Attack (EA) har beställts med leverans planerad under 2022. Uppdraget för resterande delar av MS23 kommer att påbörjas under 2023.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Radarjaktrobot METEOR

Definition av objektet

2001 beslutades utveckling av ny radarjaktrobot för JAS 39. Objektet omfattar anskaffning och integration av den flygburna radarjaktroboten Meteor, till JAS 39C/D och JAS 39E. Projektet slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Utvecklingsarbetet har bedrivits enligt avtal och slutfördes 2016. Radarjaktrobotarna slutlevererades 2020. Projektet slutredovisas under 2023.

Avvikelser och konsekvenser

Försvarsmakten har beslutat om en begränsad kompletteringsanskaffning med leverans 2023 inom ramen för objektet Vapen JAS 39 nedan.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning Sjömålsrobot

Definition av objektet

Uppdraget omfattar utveckling och anskaffning av *Ny Generation Sjömålsrobot*, samt integration av robot-systemet på JAS samt korvett typ Visby. Uppdraget omfattar även integrerat logistikstöd (ILS-lösning) och leverans av underhållsutrustning samt vidmakthållande av befintlig sjömålsrobot till dess den nya sjömålsroboten är levererad.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Vapen JAS 39

Definition av objektet

Uppdraget omfattar anskaffning av lavetter till JAS 39.

Resultatredovisning

Uppdraget har beställts.

Avvikelser och konsekvenser

Inget ekonomiskt utfall under året. Därav har ekonomin och materielleveranser flyttats framåt och utökningen av lavetter senareläggs.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel - LNY och motmedel

Definition av objektet

Objektet består av omsättning av äldre spaningskapslar (LNY) samt anskaffning av motmedel och motmedelsfällare.

Resultatredovisning

Motmedel och motmedelsfällare har beställts under året. Anskaffning LNY beställs under 2022

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – LDP G5

Definition av objektet

Materielinvesteringen syftar till att vidmakthålla samt utveckla spaning- och underrättelseförmågan inom flygmaterielsystem 39 (FMS 39). Anskaffningen omfattar 15 Laser Designator Pod, generation 5 (LDP G5) inklusive underhållsutrustning.

Resultatredovisning

Uppdraget kommer att beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel – RBS 15F ER

Definition av objektet

Materielinvesteringen syftar till att utveckla förmågan inom RBS 15 ER-systemet och omfattar att tillföra länkförmåga till RBS 15F ER samt att omhänderta utökade krav på it-säkerhet för Rb 15F ER.

Resultatredovisning

Uppdraget kommer att beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

IRIS-T

Definition av objektet

Objektet avser livstidsförlängning (LTF) av robotsystemet IRIS-T i perioden 2021 till 2032.

Resultatredovisning

Uppdraget beställs under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Uppstarten av det internationella samarbetsprojektet har försenats med anledning av pandemin.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckla framtida stridsflygförmåga (FCAS)

Definition av objektet

Objektet omfattar ett samarbetsprogram, *Future Combat Air System Cooperation* (FCASC), med syfte att möta framtida operativa krav genom kostnadseffektiv utveckling av framtida teknologibehov och nödvändig industriell kapacitet inom stridsflygområdet. Konceptfasen slutredovisas 2025. Objektet slutlevereras 2030.

Resultatredovisning

Förhandlingar har fortsatt med Italien och Storbritannien i syfte att identifiera förutsättningar för samarbetet. Industribeställning planeras att ske under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning tp 84

Definition av objektet

Livstidsförlängningen transportflygplan 84 (tp 84) omfattar hantering av civila luftrumskrav, ökning av den taktiska och operativa förmågan samt tillgänglighetshöjande åtgärder.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt vid FMV.

Avvikelse och konsekvenser

Rättsprocessen avseende FMV tilldelningsbeslut LTF tp 84 har överklagats till förvaltningsrätten. Domslutet medför att ny upphandlingsform undersöks. Ny objektsredovisning kommer att tas fram 2022 med nytt upplägg för tp 84.

FMV har skickat ett *Letter of Request for Price and Availability* (LOR for P&A) till den amerikanska regeringen för att undersöka möjligheten att genomföra en modifiering av tp 84 via FMS i den amerikanska regeringens regi. Utgångspunkten för förfrågan till den amerikanska regeringen är fortsatt vidmakthållande och drift av tp 84-systemet t.o.m. ca år 2045. Dvs. en utökad omfattning och ett utökat materiellt innehåll jämfört med den tidigare planerade LTF-modifieringen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Efter kontraktsskrivning med industrin genomförs diskussioner avseende nya tidsplaner.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Vid omplaneringen av tidsplaner och leveranstider kommer hänsyn tas för att lindra eventuella konsekvenser och avvikelser från den ursprungliga planen.

Flygande spaningsradar ny

Definition av objektet

Materielinvesteringen omfattar anskaffning av sensor- och stridsledningsplattformen Global Eye.

Resultatredovisning

Uppdraget kommer att beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Skolflygplan

Definition av objekt

Objektet omfattar ett flygutbildningssystem för grundflygutbildning av främst stridsflygelever. Systemet består av flygplan och ett markbaserat utbildningssystem (*Ground Based Training System, GBTS*) och underhållsavtal. Anskaffningen bedöms vara klar 2024.

Resultatredovisning

Det militära flygutbildningssystemet (MFUS) steg 1 avseende *Basic Trainer Aircraft* (BTA) beställning till FMV 2020 omsattes under året 2021 till en beställning hos flygplanstillverkaren GROB i Tyskland. Beställningen består av sju flygplan GROB G120TP, en simulator, kringutrustning och underhållskontrakt. Skolflygplanets beteckning i Försvarmakten är sk 40.

Avvikelse och konsekvenser

Avbrott i upphandling under 2020 ledde till reducering av antalet flygplan i beställning 2021. Konsekvens av det blev att beställningen underskred Försvarmaktens behov med tre flygplan. Detta underskridande medför minskad produktion med cirka fyra stridsflygelever per år, i förlängningen innebärande minskad operativ förmåga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

År 2020 beslutades en förskjutning av driftsättningen från 2023 till 2024 och denna kvarstår. Inga ytterligare förändringar.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Tilläggsupphandling av ytterligare tre flygplan med tillhörande kringutrustning genomförs under 2023.

Stridsledningssystem STRIC

Definition av objekt

Objektet består av materielomsättning av de operativa stridsledningscentralerna (C2 STRIC), realtidssystem för flygtaktisk ledning (C2 Mini), simulatorsystem (C2 Strics) och förbandsledningssystem för strilbataljonen (C2 Bat).

Resultatredovisning

Uppdraget beställs 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning flygbas

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet "Flygbaser steg 1". Objektet avser anskaffning av materiel inom gemensamma flygbas-, flygtrafiklednings- och flygplatssystem.

Resultatredovisning

Följande projekt är beställda:

- Anskaffning Fälthållningsförmåga, fortsätter under leverans 2021-2022.
- Anskaffning K-loader, leveranser 2021.
- Anskaffning Lasthanteringssystem, leveranser 2021.
- Omsättning klargöringsfordon, leveranser påbörjade 2021- 2022.
- Omsättning räddningsbil II, leveranser 2022-2024.

Under perioden nya beställda projekt:

- Anskaffning Flygbassäkerhetssystem
- Anskaffning Forcerad Flygbasförmåga
- Anskaffning Plogar

Underperioden omförhandlade projekt:

- Anskaffning Fälthållningssystem, leveranser påbörjas under 2021.
- Anskaffning Klargörings- och servicesystem, leveranser 2020-2021.

Övriga ingående projekt är ännu inte beställda, men kommer att beställas under perioden 2021-2025.

Avvikelse och konsekvenser

Vissa förseningar i materielleveranser på grund av pandemin och halvledarbrist.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Helikopter 14

Definition av objekt

Objektet omfattar 18 medeltunga helikoptrar av typen NH 90. I objektet ingår även uppdragsutrustningar, specialverktyg, specialutrustning, reservmateriel, publikationer, dokumentation, utbildning och utbildningsmateriel.

Resultatredovisning

Under året har två retromodifierade hkp 14E och en hkp 14F levererats. Totalt har elva hkp 14 levererats. Leverans av uppdragsutrustningar och underhållsutrustningar pågår.

Avvikelse och konsekvenser

Stort behov av att omsätta föråldrade komponenter och utbytesenheter föreligger. Risk för begränsningar i nuvarande befintliga förmåga är identifierad. Förmågeutveckling av helikoptersystemet indikeras ta längre tid än planerat.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Programmet för att modifiera helikoptrarna med tillhörande reservmateriel till slutkonfigurationerna hkp 14E och F är försenat.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Studier för att omsätta materiel och bibehålla status på hkp 14 beslutade förmågenivå är utförda.

Multinationellt samarbete pågår på försvarsgrenschefsnivå med övriga NH 90-operatörer, i syfte att gemensamt hantera vidmakthållandeproblematik och förmågeutveckling. En övergripande utredning avseende långsiktig helikopterstrategi är påbörjad.

Underhållssystem Helikopter 14

Definition av objektet

Materielinvesteringen avser nödvändiga tilläggsanskaffningar för fortsatt vidmakthållande av hkp 14 och består av två delar. Den ena delen avser underhåll och omfattar anskaffning av underhållsutrustningar, utbytesenheter och reservdelar i syfte att skapa förutsättningar för fortsatt underhåll och drift i enlighet med valt underhållskoncept. Den andra delen omfattar anskaffning av för systemet nödvändiga mjukvaruuppggraderingar.

Resultatredovisning

Hela uppdraget kommer att vara beställt under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Avveckling av IT-system ISUS

Definition av objekt

Objektet avser att vidmakthålla ISUS-nät (Informationssystem underrättelse- och säkerhetstjänst) till och med avveckling.

Resultatredovisning

Vidmakthållandet har genomförts.

Avvikelser och konsekvenser

Eventuella operativa och taktiska konsekvenser för försvarsunderrättelsetjänst, militär underrättelse- och säkerhetstjänst redovisas i årsredovisning för Must. Detta inkluderar eventuella konsekvenser för Försvarsmakten och stöd eller samarbeten till andra myndigheter.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Federated Mission Network

Definition av objekt

Objektet omfattar teknikutvecklingen kopplad till Federated Mission Network (FMN), stöd till utveckling av organisation och metodik samt utbildning av personal.

Resultatredovisning

Hela uppdraget kommer att vara beställt under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Satellitkommunikation

Definition av objekt

FM Satkom är Försvarsmaktens satellitkommunikationssystem och används i Försvarsmakten för att etablera strategisk kommunikation för insatser nationellt och internationellt. Projektet består av anskaffning av delsystemen basstation, tjänstenod, transmissionssystem, kommersiella terminaler och antenner i syfte att öka kapacitet, driftsäkerhet och robusthet av satellitkommunikationstjänster till förbanden. Objektet slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Det finns leveransförörseningar i projektet, dock har delar av planerade leveranser genomförts under året.

Avvikelser och konsekvenser

Slutleveranser kommer att genomföras under 2022. Förörseningarna bedöms inte få negativa operativa konsekvenser.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsmateriel operativ nivå

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av radiolänksystem, antenn- och mastsystem samt övrig sambandsmateriel till Försvarens operativa sambandsbataljon. Operativ sambandsbataljon har till uppgift att förstärka, ansluta och ersätta ledningssystem på olika nivåer inom Försvarens telenät (FTN). Sambandsbataljon med dess förmågor kan även etablera kommunikation till andra aktörer inom totalförsvaret

Resultatredovisning

Uppdraget beställs under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga

Taktisk datalänk

Definition av objektet

Projektet består av kompletteringsanskaffning av taktiska datalänkar som innefattar fasta och rörliga anläggningar och enheter med utrustning som möjliggör delgivning av gemensam lägesbild inom luft- och sjömålsstrid.

Resultatredovisning

Huvuddelen av beställningarna är lagda och initiala leveranser har skett.

Avvikelser och konsekvenser

Det finns leveransföreningen beroende på stor internationell efterfrågan, pandemin samt hårdvarubrist.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Förlängt vidmakthållande av befintlig materiel.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Befintliga installationer vidmakthålls intill samtliga beställningar levererats. Integrationsarbeten har påbörjats för att påskynda planerade installationer. Marknätsobyggnader genomförs löpande i samband med leverans av terminaler.

Radioutrustning

Definition av objektet

Objektet omfattar till merparten halvtidsmodifiering av kortvågsradio HF 2000, därutöver ingår ersättning och komplettering av Rakel och interngruppradio (IGR). Objektet omfattar även uppdraget "Vmh Radiosystem och TDL 20-22" med uppgift att vidmakthålla en stor del av Försvarens radiosystem.

Resultatredovisning

Beställningar för omsättning av intern gruppradio (IGR) och halvtidsmodifiering av HF2000 är lagda.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Materiel telekrigsbataljonen 15-20

Definition av objekt

Se underbilaga 2.1 (H).

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Sensorkedja Fas 1

Definition av objektet

Sensorkedja Fas 1 utgör den första fasen av tre faser som syftar till ett sensorsystem som ersätter dagens sensorkedja och som kan utvecklas i takt med utvecklingen av hotbild och nya krav som uppstår under dess emotsedda livslängd.

Sensorkedja Fas 1 omfattar nyanskaffning av särskilt långräckviddig radar, omsättning av dagens kustspaningsradar, gångtidslängning av nuvarande fjärrspaningsradar och gapfillerradar för luft- och sjöövervakning, systemarbete för fas 1 och förberedande systemarbete för fas 2.

Resultatredovisning

FMV uppdrag beställdes december 2020. Inga leveranser från FMV var planerade för 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Kryptoutrustning

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet ”Anskaffning Krypto 17-20” samt ett utökat antal beslutade åtgärder. Objektet omfattar anskaffning av signalskyddsutrustning för åren 2017-2032. Bland annat ingår säkert tal, signalskydd datakommunikation, meddelandekrypton, kryptonycklar och signalskydds-komponenter. Anskaffningen omfattar även materiel för Försvarsmaktens uppgift att tilldela signalskydd till FMV, Totalförsvarets forskningsinstitut, Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, Fortifikationsverket och Försvarshögskolan.

Resultatredovisning

De för året planerade materielleveranserna är genomförda.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Fältförplägnadsutrustning

Definition av objektet

Objektet omfattar utrustningar för kok (soldatkök, troppkök, fältkök och kokcontainer), vatten, hygien, transport- och förvaring av livsmedel samt utrustning för hantering av restprodukter (farligt avfall m.m.). Här ingår också anskaffning av ökade lagernivåer av hållbara livsmedel.

Resultatredovisning

Omsättning fältförplägnadsmateriel 2021-2026 är beställt under året. Serielikare för modifiering Koktraktorkärria 112 till Kokkärria 113 levererades i december och därefter inleds serieproduktion. Uppdrag för anskaffning av nytt lätt fältköksystem är uppstartat med leveranser med start från 2022.

Materiel för klättring/fallskydd/firning är under anskaffning. Materiel för kylkedja och vattenhantering är under anskaffning.

Anskaffning av hållbara livsmedel är påbörjad och fortsätter årsvis för uppbyggnad enligt målbild 2025.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Soldatutrustning

Definition av objektet

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet ”Stridsuniform”. Objektet omfattar anskaffning av stridsuniformssystemet och ett utökat antal beslutade åtgärder. Utöver uniformer ingår även ersättning och ökade lagernivåer av kroppsskydd och ökade lagernivåer av annan personlig utrustning, t.ex. hjälmar.

Resultatredovisning

Uppdraget nytt stridsuniformssystem är beställt under året. Slutlig förhandling pågår med vald leverantör.

Inom ramen för projektet ”nytt uniformssystem” har det över tiden gjorts insatser för att omhänderta jämställdhetsaspekten.

Nytt kroppsskydd planeras att levereras under 2024.

Avvikelser och konsekvenser

Uppdraget nytt uniformssystem har bedrivits inom ramen för NORDEFECO, vilket har inneburit kompromisser från samtliga länder avseende leveranstider, kravbilder och antalet system. Då förhandling pågår är inte den slutliga prisbilden klar, prognosen är att Försvarsmakten initialt inte kommer att få det antal system som Försvarsmakten ursprungligen beställde (84 000 + 5 000 + 5 000). Härvid kommer ytterligare beställningar behöva göras och ytterligare ekonomi tillföras för att omhänderta detta kopplat till Försvarsmaktens tillväxt mot 2030.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Förändring avser främst att inom ramen för avtalet senarelägga anskaffningen av öken- och djungelkonfigurationen till 2026 och i stället initialt 2023-2026 enbart anskaffa den europeiska konfigurationen.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

På grund av färre antal nya stridsuniformssystem kommer tidigare system FU 90 att behöva vidmakthållas längre än planerat, minst intill 2030 med en preliminär successiv avveckling från 2026.

Planering genomförs avseende ny hjälm.

Ekonomisk redovisning av materielinvesteringar

Se underbilaga 2.2 (SK)

Effektivitet i materieförsörjningen

Redovisning av effektiviteten i materieförsörjningen har byggt på att mäta antal omtag i förhållande till planerade och beställda materieluppdrag inom respektive materielområde (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel osv.) och därefter undersöka orsaker till omtagen. Omtag innebär att förutsättningarna i ett uppdrag förändrats, vilket kräver förnyade beslut och beslutsunderlag för leveranser avseende tid, kvalitet/prestanda eller ekonomi.

I och med införandet av ny finansiell styrmodell och därmed uppdelningen av materielanslagen på Försvarsmakten respektive FMV samt införande av nytt stödsystem inom FMV så har möjligheterna till datafångst av omtag och orsak samt jämförbarhet med tidigare år drastiskt försämrats. Fortsatt inhämtande av dessa data måste nu ske manuellt vilket skulle innebära att alltför stor administrativ kraft tas från att genomföra materialproduktionen i myndigheterna. Att åtgärda detta har visat sig inte vara genomförbart under 2021, därför läggs denna rapportering vilande i väntan på att stödsystemen vidareutvecklas för att tillgodose denna typ av uppföljning. Att införa andra nyckeltal såsom beställning och leverans, som nämnts i tidigare rapportering, ställer också krav på vidareutvecklade stödsystem samt utvecklad leveransplan anpassad till de nya finansiella flödena.

FÖRSVARSMAKTEN